

Korinséké Pol taale viyaandén nyéngaa

Taale ani kundi ma vé

Pol yatan sapak Korin wan néma gaayé wa. Akaia provinsmba wa téndén, Grikséna kantrimba. Talétalé dékét Pol wa Jisasna kundi kwayétan Korinmba. Kwayéndéka wamba némaamba du dakwa wa Jisasna jémбаамба yaalan. Yaalandaka Pol de yaasékatake ye nak taalémba jémbaa yaténdéka, wa néma vakmi yaan de Korinséké. Wanngé wa Pol ani nyéngaa viyaae kwayésatindén, deku vakmi kururéndaru deku mawulé kurkale témuqué.

Korinmba tékwa Jisasna jémбаамба yaalan apu Jisaské vékulakakwa yéku mawulé ka yaasékandara naate Pol mawulatmba vékundén. Yate wandén, “Du kumbin taakwa kéraan apu de yéku yapaté ma yandarék.” Naate du dakwa Gotna Yaamambina kundi vékukapuk yate deku mawulémba yandaka vakmi deké yaandékwangé wa wandén. Wate Gotna yé kavérékte jaawundakwa yéku yapatéké, Gotna Yaamambi kwayékwa késkulak nakpulak mayé apaké, kiyaan du dakwa nakapuk taamale waarapké yandakwanngé wandén.

Akwi wani vakmi Korinséké yaanngé Pol det yéku laku kundi wa wandén, de vékwe Got mawulé yandékwa pulakngé vékusékndarénnngé. Jisasna jémбаамба yaalan du dakwa sampa 13ké wa mawulé tawulé yandakwa. Wani saptamba

Pol anga wakwasnyéndékwa. Nak du dakwaké jaambite mawulé yamban yapaté wan yéku laku yapaté wa. Wan Got du dakwat kwayéndén akwi mayé apat wa taalékérandékwa.

¹ Got wunat wandéka wuné Pol Krais Jisasna kundi kure yaakwa du wa téwutékwa. Téte gunat wawutékwa nyéngaamba. Sostenes waak Krais Jisasna jémbaamba wa yaalandén. Yaale wunale téte ani nyéngaa sékét viyaatakatékwa gunéké.

² Guné Korinmba téte Gotna kundi yékunmba vékukwa du dakwaké wa ani nyéngaa viyaatakatékwa.

Talimba Got gunat wandéka yangunén kapérandi musé yaasékatake wa Krais Jisasna jémbaamba yaale Gotna du dakwa téngunéngwa. Guné male yamba wunga téngunéngwe wa. Akwi gaayémba tékwa némaamba du dakwa wa anga wakwa, "Jisas Krais wan nana Néman Du wa." Naandakwa. Wunga wate de waak Gotna du dakwa wa téndakwa. Jisas Krais deku Néman Du rate wa nana Néman Du waak wa randékwa.

³ Nana aapa Got gunéké sémbéraa yate gunat yékun yate, yéku mawulé kwayéte, Néman Du Jisas Krais wunga male yandu guné yékunmba yatékangunéngwa. Gorét wunga waatakuwutékwa.

Pol Gorké mawulé tawulé yate Gotna yé kavérékndékwa

⁴⁻⁵ Guné Krais Jisasna jémbaamba yaalangunéngwa Got yéku mawulé wa kwayéndén gunat. Kwayéndéka Krais Jisasale nakurakmawulé yate wa téngunéngwa. Téte yékunmba vékusékte

yéku kundi male wangunéngwa. Wunga yangunéngwanngé vékulakate, Gorké mawulé tawulé yate akwi nyaa déku yé kavérékwutékwa.

⁶ Nané Kraiské kundi kwayénanga yékunmba wa vékungunén. Guna mawulémba yékunmba vékulakate kurkale vékusékte yéku kundi male wangunéngwa.

⁷ Got akwi yéku mawulé gunat wa kwayéndén. Kwayéndéka guné nana Néman Du Jisas Krais yaaké yandékwanné kaavéréte yékunmba téngunéngwa.

⁸ Nana Néman Du Jisas Krais gunéké véndu guna mawulé apa ye yékunmba tépékaa-kandékwa. Tépékaandu waambule yaaké yandékwa nyaa guné Gotna ménimba yéku yapaté yakwa du dakwa wa tékangunéngwa.

⁹ Got gunat wa wandén, guné déku nyaaan nana Néman Du Jisas Kraisna jémbaamba yaale dale nakurakmawulé yaténgunénngé. Got gunat talimba watake, guna mawulé yékunmba téndu yéku yapaté male yangunénné, gunéké vérépékaa-kandékwa. Gunat katik yaasékaké dé. Yi wan wanana wa.

Jisasna du dakwa késépéri kémба téte wa yékunmba yamba téndakwe wa

¹⁰ Krais Jisasna jémbaamba yaale wuna aanyé waayéka nyangengu pulak tékwa du dakwa, gunat wawutékwa. Nana Néman Du Jisas Kraisna yém̄ba wawutékwa. Guna du dakwale waarruké yambak. Yate ma nakurakmawulé yate nakurak kundi bulte nakurak jémbaa yate yékunmba téngunék.

11 Taakwa nak, léku yé Kloé, léku kém wunat wandarén, guné guna du dakwale waaruungunéngwanngé. Guné guna du dakwale waaruukapuk yangunénngé wa wawutékwa.

12 Wuné ani kundiké wawutékwa. Guné akwi nak nak késkulak nakpulak kundi bulngunéngwa. Bulte guné ras anga wangunéngwa, “Nané Polna du dakwa a.” Ras wa wakwa, “Nané Apolosna du dakwa a.” Ras wa wakwa, “Nané Pitana du dakwa a.” Ras wa wakwa, “Nané Kraisna du dakwa a.”

13 Krais yaae nakurak kundi male wa wandén. Guné wunga waarrute ani kundi pulak guna mawulémba anga wangunéngwa, “Krais késkulak nakpulak kundi wa wandén.” Naangunéngwa. Wunga wate wa kapérandi yapaté wa yangunéngwa. Guné ras wa wakwa, “Nané Polna du dakwa a.” Kamuké guné wunga wo? Wa Krais takwemimba kiyaae gunat wa yékun yandén. Wuné yamba wa. Wan Kraisna yémba wa baptais kéraanganén. Wuna yémba yamba yé wa. Guné Kraisna jémbaamba yaale déku du dakwa wa téngunéngwa. Wuna jémbaamba yamba yaalangunéngwe wa. Yate wuna du dakwa yamba téngunéngwe wa.

14 Guna du Krispus ambét Gaiusét male wa Krais Jisasna yémba baptais kwayéwutén. Guna nak du dakwat yamba baptais kwayéwutékwe wa. De anga wamuké kalik yawutékwa, “Pol det baptais kwayéndéka wa déku du dakwa téndakwa.” De wunga wamuké wa kalik yawutékwa. Yate wuné ayélapkéri dunyansat male Krais Jisasna yémba baptais

kwayéwuténngé, wa Gorké mawulé tawulé yate déku yé kavérékwutékwa.

15 Guné wuna yém̄ba baptais kéraangunénngé, katik waké daré.

16 Yi, bulaa vékulakawutékwa. Stefanas déku kémét waak wa Krais Jisasna yém̄ba baptais kwayéwutén. Yate nakét waak wuné déku yém̄ba baptais kwayék kapuk? Wani muséké yamba vékusékwutékwe wa.

17 Wuné yeyé yaayate du dakwat Kraisna yém̄ba baptais kwayéwuténngé, Krais yamba wunat wandékwe wa. Wuné yeyé yaayate déku yéku kundi kwayéwuténngé, wa wunat wandén. Nyaangét vékupukaakwa du wakwa pulak yamba wawutékwe wa. Nyaangét vékupukaakapuk yakwa du wandakwa pulak wa kundi kwayéwutékwa. Nyaangét pukaakwa du pulak wamunaawutu, anga wakatik guné, “Dé némaamba yéku kundiké vékusékte wa wandékwa. Nyaangét vékupukaakwa du wa dé.” Wunga wamunaae wa guné Kraiské vékulakakapuk yate wunéké male vékulakakatik guné. Krais gunéké takwemimba kiyaandénngé vékulaka-ngunénngé wa mawulé yawutékwa. Yate nyaangét vékupukaakapuk yakwa du wakwa pulak wa kundi kwayéwutékwa.

Krais Gotna mayé apa nanat wakwasnyéndén

18 Gorké yénangwā yaambumba yékapuk yakwa du dakwa wa anga wakwa, “Krais takwemimba kiyaandén kundi wan waangété kundi wa.” Nané Gorké yénangwā yaambumba yékwā du dakwa anga wanangwa, “Krais takwemimba kiyaandén

kundi wan yéku kundi wa. Krais takwemimba kiyaee wa Gotna mayé apa nanat wakwasnyéndén.” Naanangwa.

¹⁹ Wani muséké Got wandéka déku kundi déku nyéngaaamba anga wa kwaakwa:

Nyaangét vékupukaakwa duna mawulé yaavan kurkawutékwa.

Apakundiké vékusékngwa duna mawulékké kuk kwayékawutékwa.

²⁰ Got wunga wandéka ani képmaana muséké vékusékngwa duna mawulé wa yékéyaak yan. Nyaangét vékupukaakwa duna mawulé yénga pulak dé? Apakundiké vékusékngwa duna mawulé yénga pulak dé? Ani sapakmba yatéte némaamba kundi bulkwa duna mawulé yénga pulak dé? Gotna ménimba ayélapkéri-sékéyak male wa vékusékdirén.

²¹ Got akwi muséké vékusékte wandéka ani képmaana muséké vékusékngwa du deku mawulémba déké vékusékngé yapatindarén. Du dakwa déké vékusékdirénngé wa Got mawulé yandén. Yate déku nyaanét wandéka gaaye déku jémbaa wa wakwasnyéndén. Got wandéka nané déku nyaanngé kundi kwayénanga Gotna kundi yé kunmba vékukwa du dakwa kulémawulé wa kéraandakwa. Kéraae apapu apapu yé kunmba tépékaa-kandakwa. Nané Gotna nyaanngé kundi kwayénanga ani képmaana muséké vékusékngwa du wa anga wandakwa, “Wan waangété kundi wa.” Naandakwa.

²² Juda du dakwa Griek du dakwa waak wunga wandakwa. Judasé ras wa wakwa, “Got kulé apanjémba yandu nané véte vékusék-nganangwa.

Krais wan nanat yékun yandénngé Got wan du wa. Got wunga yandu, wa nané wani kundi yékunmba vékukanangwa.” Wunga wandaka Grik du dakwa, nak gaayém̄ba yaan nak du dakwa waak de ras wa anga wandakwa, “Taale yékunmba vékusék-nganangwa. Déku kundi yékun yandékwannngé vékusékte, wa wani kundi yékunmba vékukanangwa.” Naandakwa.

²³ Nané Krais takwemimba kiyaandénngé wa kundi kwayénangwa. Wani kundi wa kwayénanga Judasé anga wandakwa, “Kapérandi musé yakwa du male wa takwemimba kiyaandakwa. Got wan du Krais takwemimba katik kiyaaké dé. Krais takwemimba kiyaandén kundiké kalik yanangwa.” Nak gaayé du dakwa wa anga wandakwa, “Wani kundi wan waangété kundi wa.”

²⁴ Nané Judasé ras, nak gaayé du dakwa ras Got nanat wandéka vékute wa vékuséknangwa. Krais takwemimba kiyaae wa Gotna mayé apa, Gotna yéku mawulé waak nanat wakwasnyéndén. Krais takwemimba kiyaandén kundiké wa mawulé yanangwa.

²⁵ Got wandéka Krais takwemimba kiyaandéka de déku kundi vékukapuk yakwa du dakwa wa anga wandakwa, “Got apamama yamba yandékwe wa.” Wunga wate Gotna mayé apaké yamba vékusékndakwe wa. Gotna mayé apa wa akwi duna mayé apat taalékéran. Baka du dakwa Gotna mawulékané anga wandakwa, “Déku mawulé waangété mawulé wa.” Wunga wate Gotna mawulékané yamba vékusékndakwe wa. Gotna yéku mawulé wa akwi duna mawulat taalékéran.

26 Wuna du dakwa, ma vékulakangunék. Vékulakate wuna kundiké wakangunéngwa, “Yi wan wanana wa.” Déku jémbaamba yaalangunénngé Got gunat wandén sapak, guné baka du dakwana ménimba yéngä púlak guné tak? Guna du dakwa ayélapkéri male nyaangét ayélapkéri-sékéyak vékupukaandarén. Guna du dakwa ayélapkéri male wal apamama yandarén. Guna du dakwa ayélapkéri male wal néma du dakwa téndarén.

27 Wani sapak de baka du dakwa gunéké anga wandarén, “Wan nyaangét vékupukaakapuk yakwa du dakwa wa.” Naandarén. Wunga wandaka Got wa wakandéngndén, guné déku jémbaamba yaalangunénngé. Got gunat wunga wakandéngndén ani képmaana muséké vékusékngwa du dakwa deku yé kavérékngapuk yate nékéti yamuké wa. Wani sapak baka du dakwa gunéké anga wandarén, “Wan apamama yakapuk yakwa du dakwa wa.” Naandarén. Wunga wandaka wa Got wakandéngndén, guné déku jémbaamba yaalangunénngé. Got gunat wunga wakandéngndén, wan apa yakwa du dakwa deku yé kavérékngapuk yandarénngé wa.

28 Baka du dakwa gunéké anga wandarén, “Wan néma du dakwa yamba yé wa. Wan baka du dakwa wa. Deké katik vékulakaké nané.” Naandarén. Wunga wandaka wa Got wakandéngndén, guné déku jémbaamba yaalangunénngé. Got gunat wunga wakandéngndén, wan ani képmaana néma du dakwa deku yé kavérékngapuk yate nékéti yamuké wa.

29 Akwi du dakwa Gotna ménimba téte deku yé kavérékngapuk yamuké, wa Got wunga yandén.

30 Got wandéka wa Krais Jisasale nakurakmawulé yaténgunéngwa. Krais Jisas kiyaandéka nané déku jémbaamba yaale yéku mawulé kéraae Gotna jémbaa, Gorké waak wa yékunmba vékuséknangwa. Krais Jisas kiyaandéka Got nanat véte anga wandékwa, “De yéku yapaté yakwa du dakwa wa. Wuna du dakwa wa téndakwa.” Naandékwa. Krais Jisas nané Satanna taambamba kéraatakandéka wa Kraisale yékunmba yaténangwa.

31 Krais Jisas wunga yandénngé wuné Gotna nyéngaamba kwaakwa kundi nak gunat wawutékwa: “Du dakwa duna yé kavérékngé mawulé yate nana Néman Duna yé ma kavérékndarék.” Naawutékwa.

2

Krais takwemimba kiyaandénngé wa Pol wandén

1 Guné Krais Jisasna jémbaamba yaale wuna aanyé waayéka nyangengu pulak tékwa du dakwa, ma véku. Néman Duna yé male kavérékngunénngé vékulakate, wa wuné gunat Got paakundén kundi waké yaae, wa apakundiké vékusékngwa du pulak yamba wawutékwe.

2 Wuna mawulémba anga wawutén, “Wuné gunale yaréte nak muséké katik vékulakaké wuté. Jisas Kraiské male vékulaka-kawutékwa. Takwemimba kiyaandénngé vékulakate wakawutékwa.”

3 Wunga watake, gunale yaréwutén sapak, Jisas Kraisna jémbaa sépélak yamuké wup yawutén. Apa yamba yawutékwe wa.

4 Yate apakundiké vékusékngwa du yékunmba wandakwa pulak yamba wawutékwe wa. Wuné wawutéka Gotna Yaamambi Gotna mayé apat wa gunat wakwasnyénden.

5 Anga wakangunéngwa, “Nyaangét vékupukaakwa duna kundi vékute yamba vékuséknangwe wa. Got apamama yandéka wa vékusék-nangwa. Krais takwemimba wa kiyaandén nanéké. Yi wan wanana wa.” Wunga wangunénngé wa wani kundi wawutén.

Gotna Yaamambi nanat yéku vékulalaaka mawulé tiyaandékwa

6 Gotna kundiké yékunmba vékusékngwa du dakwat wa nak kundi wawutékwa. Gotna apakundiké wa wawutékwa, de ras waak yékunmba vékusékndarénnge. Det wawutékwa kundi wan ani képmaana muséké vékusékngwa du wakwa kundi pulak yamba wa. Wan ani képmaaké yékunmba vérékwa néma du wakwa kundi pulak yamba wa. Wani du bari kiyaandaru nak du deku kundi katik vékuké daré.

7 Wuné Got paakwan kundi wa wawutékwa. Got déku kundi ras wa paakundén, ani képmaamba tékwa baka du dakwa vékusékngapuk yamuké. Talimba Got ani képmaa yakapuk yaréte wa wandén, nané paakundén kundiké yékunmba vékusékte kulémawulé kéraae yékunmba tépékaa-nanénngé.

8 Ani képmaamba tékwa néma dunyansé, Got paakwan kundiké yamba vékusékndakwe wa. De vékusékmunaandaru, wa akwi néma duwat taalékérən baan nana Néman Duwat takwemimba katik viyaae baang-ngatik daré.

9 Talimba Gotna du nak Gotna nyéngaamba anga viyaatakandén:

Got kamu musé dé yak, déké néma mawulé yakwa du dakwa dale apapu apapu yé kunmba tépékaa-ndarénngé?

Du dakwa yamba vén dákwe wa. Yamba vékundákwe wa.

Deku mawulém̊ba vékulakate wa de yamba vékusékndakwe wa wani muséké.

Wunga viyaatakandén musé, Got paakwan muséké wa wawutékwa.

10 Got wandéka déku Yaamambi nané Krais Jisasna jémbaamba yaalan du dakwat tépékaaké yanangwa muséké wa wakwasnyéndén. Gotna Yaamambi dé akwi muséké wa vékusékndékwa. Got paakundén mawuléké waak Gotna Yaamambi wa vékusékndékwa.

11 Nak du nak duna mawuléké katik vékusékngé dé. Wani du dékét déku kapmang déku mawuléké wa vékusékndékwa. Wungat male wa. Nak du Gotna mawuléké katik vékusékngé dé. Gotna Yaamambi dékét déku kapmang wa Gotna mawuléké vékusék-ndékwa.

12 Nana mawulé ani képmaana muséké vékukwa duna mawulé pulak yamba téndékwe wa. Got wandéka déku Yaamambi nana mawulém̊ba wa téndékwa, nané Got tiyaandékwa mawuléké yé kunmba vékusék-nanénngé.

13 Nané Got tiyaandéka kéraanangwa mawuléké wanangwa. Ani képmaana muséké vékukwa du wani kundi nanat yamba wandakwe wa. Gotna Yaamambi nanat wandéka wa gunat wanangwa. Nané Gotna Yaamambina kundi vékute déku Yaamambi kuretékapuk du dakwat déku kundi wanangwa.

14 Gotna Yaamambi kuretékapuk yakwa du dakwa Gotna Yaamambi wakwa kundi yamba vékundakwe wa. Yate anga wandakwa, “Wani kundi wan baka waangété kundi wa.” Wunga wate wa wani kundiké yamba yékunmba vékusékdakwe wa. Gotna Yaamambi kuretékapuk du dakwa male wa Gotna Yaamambi wakwa kundiké yékunmba vékusék-ngandakwa.

15 Gotna Yaamambi kuretékapuk du dakwa vékusék-ngandakwa. Kamu musé dé yéku musé? Kamu musé dé kapérandi musé? Yéku musé kapérandi muséké waak vékusékte bulkandakwa. Gotna Yaamambi kuretékapuk yakwa du dakwa de Gotna Yaamambi kuretékapuk du dakwaké vékuséknngé yapatindakwa.

16 Yandakwanngé, talimba Gotna du nak ani kundi wa viyaatakandén Gotna nyéngaamba:

Kandé Néman Duna mawuléké vékuséku?

Kandé dat yakwasnyéké ya jémbaaké?

Wunga pulak du nak yamba te wa.

Wunga viyaatakandén talimba. Gotna Yaamambi kuretékapuk yakwa du dakwa Néman Duna mawuléké yamba vékusékdakwe wa. Nané Gotna Yaamambi kuretékapuk du dakwa Kraisale nakurakmawulé yate déku mawuléké wa vékuséknangwa.

3*Gotna jémbaa yakwa du*

¹ Wuna aanyé waayéka nyangengu pulak tékwa du dakwa, Gotna Yaamambi kuretékwá duwat néma kundi wawutékwa pulak gunat waak waké mawulé yawutén. Yate gunat wunga yamba wawutékwe wa. Guné Kraisna jémbaamba baasnyé ye yaale nyambalé pulak wa yaténgunén. Yaténgunéngä wuné Gotna Yaamambi kuretékapuk yakwa du dakwat wawutékwa pulak gunat wawutén.

²⁻³ Guna mawulé nyambaléna mawulé tékwa pulak téndéka wa Gotna apakundi vékuké yapattingunén. Yangunéngä gunat wawutékwa kundi wan makal nyambalé kakwa munyaa pulak wa. Wani kundi wan néma du dakwa kakwa kakémü pulak yamba yé wa. Bulaa waak guna mawulé nyambaléna mawulé tékwa pulak wa tékwa. Ani képmaana muséké vékukwa du dakwa pulak wa yaténgunéngwa. Guna du dakwaké kapére mawulé vékute dele wunga waarupékaté-ngunéngwa. Yangunéngä gunéké wa vékusékwutékwa. Guné ani képmaana muséké vékukwa du dakwa pulak yatéte, wa mawulé yandakwa pulak yangunéngwa.

⁴ Yate anga waak yangunéngwa. Guné ras anga wangunéngwa, “Nané Polna du dakwa a.” Ras wa wakwa, “Nané Apolosna du dakwa a.” Wunga wangunéngä wa vékusékwutékwa. Ani képmaana muséké vékukwa du dakwa yatékwá pulak, a wayéka yatépéka-ngunéngwa.

5 Yé kun mba ma vékulakanguné. Apolos wan yéngä pulak du dé? Wuné Pol yéngä pulak du wuté? Aané véréti wan Gotna jémbaa yakwa du male wa. Guné aanéké vékulakate, guné mawulé vétik yate kém vétikmba téké yambakate. Néman Du aanat nakurak nakurak wa jémbaa tiyaandén. Tiyaandéka aané jémbaa yatéka déku kundi wa vékungunéngwa.

6 Wuné Néman Du tiyaan jémbaa yate taale gunat kundi kwayéwutén Gorké. Wani kundi kwayéte wa yaawimba kakému yaanangwa du pulak wa yatéwutékwa. Apolos Néman Du kwayén jémbaa yate kukmba yaae gunat yé kun yamuké kundi ras waak kwayéndén Gorké. Wani kundi kwayéte wa kakémumba kulak sévikwa du pulak wa yaténdékwa. Wunga yatéka Got dékét déku kapmang wandéka wa déku kundi yékunmba vékungunéngä guna mawulé yékunmba téndékwa. Guna mawulé yékunmba téte wa kakému yékun ye tékwa pulak wa téndékwa.

7 Kakému yaananngwa du wan néma du yamba yé wa. Kakémumba kulak sévikwa du dé waak néma du yamba yé wa. Got wandéka wa kakému yékun yandékwa. Got dé kapmang wa néma du wa.

8 Wuné kakému yaanangwa du pulak wa taale jémbaa yawutén. Apolos kakémumba kulak sévikwa du pulak wa kukmba jémbaa yandén. Yate aané nakurak jémbaa male wa yatékwa. Kukmba Got yatén yéku jémbaaké nakurak nakurak kaatakandékwa.

9 Wan Got wa wani jémbaa aanat tiyaan. Gotna jémbaa aané véréti yatépékatékwa.

Guné Got kakému yaanandékwa yaawi pulak wa téngunéngwa. Téngunénga wa aané déku yaawimba jémbaa yatékwa.

Gotna jémbaa yakwa du wan gaa kurkwa du pulak wa

Guné Gotna gaa pulak wa téngunéngwa.

¹⁰ Téngunénga Got wunat yéku mawulé tiyaate wunat wandéka wa déku jémbaa yawutékwa. Yate yéku gaa kurkwa du pulak yatéwutékwa. Yatéte gunale téte, du gaana kwaat taawundékwa pulak, wa jémbaa taale yawutén. Yawutéka nak du kukmba yaae gunale téte, du gaa waayéngwandékwa pulak, wa jémbaa yandékwa. Akwi du gunale téte, gaa kurkwa du yékunmba vékulake yandakwa pulak, wa de Gotna jémbaa yaké yate kurkale ma vékulake yandaré.

¹¹ Wa vékusék-ngunéngwa. Got Jisas Kraisét wandéka dé nyéndékwat pulak wa téndékwa. Wani nyéndékwat tépékaa-kandékwa. Nak du nak nyéndékwat katik taawuké dé. Wuné gunat Jisas Kraiské male wa yakwasnyéwutén, guné déku kundi yékunmba vékungunénngé. Nak du yaae nak néma duké gunat yakwasnyéndaru, guné deku kundi vékuké yambak.

¹² Gotna jémbaamba yaalan du dakwa wan gaa kurkwa du pulak wa yaténdakwa. Ras de némaamba yéku jémbaa yandakwa. Yate de ras tépékaaké yakwa yéku miyat gaa kurkwa du pulak wa yaténdakwa. Ras de késkulak nakpulak yéku matut kurkwa du pulak wa yaténdakwa. Ras de yéku jémbaa yamba yandakwe wa. Yate ras tépékaakapuk yakwa rangwa miyat gaa kurkwa

du pulak wa yaténdakwa. Ras wit gaa kurkwa du pulak wa yaténdakwa. Ras wit sékna apat gaa kurkwa du pulak wa yaténdakwa.

¹³ Kukmba Got, akwi du dakwana jémbaaké waké yandékwa sapak yaa pulak yaante deku jémbaa wakwasnyéndu, akwi du dakwa véte vékusék-ngandakwa deku jémbaaké. Miyéké ma vékulakangunék. Yaa yaandu, gaaké taawundarén apa yakwa kwaat yaanngapuk ye, yé kunmba tépékaa-kandékwa. Gaaké taawundarén apa yakapuk yakwa miyé yaa yaane butik-ngandékwa. Yandu nané véte miyéké vékusék-nganangwa. Yaa yaandu wani miyéké vékuséknangwa pulak, Got wakate yandékwa sapak yaa pulak yaandu wa Gotna jémbaamba yaalan du dakwana jémbaaké vékusék-nganangwa.

¹⁴ Got yéku jémbaa yakwa du dakwana jémbaa kaatakandékwa.

¹⁵ Yéku jémbaa yakapuk yakwa du dakwana jémbaa késkandékwa. Wa vékusékngunéngwa. Gaa yaanntu deku musé yaa yaane yasékéyéndu du dakwa bari gwaande baka tékandakwa. Wani du dakwa téké yandakwa pulak, yéku jémbaa yakapuk yakwa du dakwa kukmba wunga baka wa tékandakwa.

*Jisasna jémbaamba yaalan du dakwa wan dékét
Gotna gaa pulak wa*

¹⁶⁻¹⁷ Got guna nyéndémba wa téndékwa. Téndéka Gotna Yaamambi guna mawulémba wa téndékwa. Kamuké guné wani muséké vékusékngapuk yo? Guné wan Gotna gaa pulak

wa. Déku gaa yéku gaa yakwanngé du ras gunat yaavan kutmunaandaru, wa Got wani duwat yaavan kurkandékwa. Guna du ras guna mawulé yaavan kutte wandaka guné késpulak nakpulak kémba téte yékunmba yamba téngunéngwe wa. Got det yaavan kurkapuk yamuké de ma jéraawu yandarék.

Nana duna yé katik kavérékngé nané

18 Ani kundi ma vékungunék. Papukundiké ma jéraawu yangunék. Guna du nak anga wandu, “Yékunmba vékusékwutékwa. Akwi du wuna yé kavérék-*ngandakwa*.” Wunga wandu déku mawulé yékunmba katik téké dé. Déku mawulé yékunmba téndénngé, wa dé déku yé kavérékngapuk yate déku yapaté yaasékatake baka duna ménimba yékunmba vékusékngapuk yakwa du ma yaténdék. Yatéte Got kwayékwa mawulé kéraae nyaangét vékupukaakwa du wa yatékandékwa.

19 Ani képmaana muséké vékusékngwa du dakwa Gotna ménimba vékusékngapuk yakwa du dakwa wa yaténdakwa. Yaténdakwanngé Gotna nyéngaamba déku du nak talimba anga viyaatakandén: Got wandu de apakundiké vékusékngwa du deku yéku mawuléké vékulakate deku yé kavérékte lambiyak-*ngandakwa*, baalé kwaawumba daawuliye kiyaandakwa pulak.

20 Nak du waak talimba deké anga viyaatakandén: Néman Du apakundiké vékusékngwa duna mawulé wa vékusékndékwa. Wan yéku mawulé yamba yé wa.

21 Wani kundiké vékulakate guné guna néma duna yé kavérékte anga waké yambak, “De vékusékngwa du wa.” Wunga waké yambak. Got gunat yé kun yaké akwi du akwi musé gunat wa kwayéndén. Kwayéndéka akwi du akwi musé wan gunan wa.

22 Apolos, Pita, wuné Pol, ani képmāa, ani képmāamba téngunéngwa sapak, kiyaaké yangunéngwa sapak, bulaa yangunéngwa musé, kukmba yaké yangunéngwa musé, akwi wan gunan wa. Wani musé wani du waak gunat yé kun yakandakwa. Gunat katik yaavan kurké daré. Guné deké néma du dakwa wa téngunéngwa.

23 Téngunénga Krais guna néma du wa randékwa. Randéka Got Kraisna néma du wa randékwa.

4

Néman Du dékét déku kapmang wa déku duna jémbaaké wakandékwa

1 Nanéké anga ma wangunék, “De Kraisna kundi vékute déku jémbaa yé kunmba yandakwa. Krais det wandéka Got talimba paakundén kundi wa bulaa nanat wandakwa. De Kraisna jémbaa yakwa du wa. De papukundi wakapuk yate wa yéku kundi nanat wandakwa. Yi wan wanana wa.” Wunga wangunénngé mawulé yawutékwa.

2 Néma dusé deku jémbaa yakwa du yéku mawulé vékute déké yéku jémbaa yaténdarénngé ma mawulé yandarék. Nané Gotna yém̄ba kundi wakwa du wani jémbaa yakwa du pulak, yéku mawulé vékute déké yéku jémbaa yaténanénngé wa Got mawulé yandékwa.

3-4 Wuné Kraiské yéku jémbaa wuté yo, kapuk yénga véché? Guné, nak du waak, kot vékukwa néma du rate wuna jémbaaké wangunéngé wuné yamba vékulakawutékwe wa. Nana Néman Du Krais wuna jémbaaké wandu vékulaka-kawutékwa. Dé kot vékukwa néma du rate wuna jémbaaké kundi wakandékwa. Déché jémbaa yate yéku jémbaa wuté yo, kapuk yénga véché? Wuna mawulé yékunmba wa téndékwa, yawutén jémbaaké. Wuné wuna kapmang néma du rate déché yawutén jémbaaké katik waké wuté. Wan déku jémbaa wa. Dékét déku kapmang wa wuna jémbaa vésékndékwa. Dé male kapmang wa néma du rate wuna jémbaaké kundi wakandékwa.

5 Néman Du yaaké yandékwa sapak wayéka yaakapuk téndu, guné kot vékukwa néma du pulak rate nak duna jémbaaké waké yambak. Néman Du yaaké yandékwannngé ma kaavéréngunék. Dé yaae paakundarén akwi jémbaa akwi mawulé waak wakwasnyékandékwa. Wakwasnyéndu akwi du dakwa véte vékusék-ngandakwa. Wani sapak Got déku kapmang wa kot vékukwa néma du rate kundi wakandékwa, nané nakurak nakurak yananén yéku jémbaaké. Dé wandu guné kot vékukwa néma du rakapuk yate yananén jémbaaké bulaa waké yambakate.

De Korinsé dekét deku yé kavérékndarén

6 Guné wuna aanyé waayéka nyangengu pulak tékwa du dakwa, wani kundi wate wuné Apolosale aanéké wa wawutén, guné guna néma duké yékunmba vékulaka-ngunénngé. Guné

aanat véte Gotna nyéngaamba kwaakwa kundi yékunmba vékukangunéngwa. Vékute guné guna yé kavérékte anga waké yambak, “Nana néma du guna néma duwat wa taalékérandén.” Naaké yambak.

7 Guné akwi du dakwa tékwa pulak wa téngunéngwa. Kamuké guné anga wo? “Nané néma du dakwa téte nak du dakwat wa taalékérananén.” Kamuké guné wunga wo? Gotmba akwi musé wa kéraaungunén. Kamu musé guné gunékét guna kapmang baka kéraak? Got gunat akwi musé wa kwayéndén. Guné guna kapmang musé nak baka yamba kéraaungunéngwe wa. Kamuké guné guna yé kavéréku?

8 Guné guna mawulémba anga wangunéngwa, “Nané Kraisna kundiké akwi wa vékuséknangwa. Nanémba yéku mawulé sékérékén wa. Nané nana kapmang wa Got tiyaakwa mayé apa kéraae déku du dakwaké néma du dakwa ténanngwa. Nak du dakwa nanat yékun yakapuk yandaka wa nané néma du dakwa ténanngwa.” Wunga wate guné wani muséké yamba vékusékngunéngwe wa. Yangunéngä mawulé yawutékwa, guné nanale Gotna jémbaamba néma du dakwa téngunénngé. Bulaa nané Kraisna kundi kure yékwa néma du yamba ténanngwe wa.

9 Yanangwanngé, rasnya wuna mawulémba anga wawutékwa, “Got wandéka nané Jisas Kraisna kundi taale kwayétan du néma du yamba ténanngwe wa. Baka du a ténanngwa. Nané gandéndu pulak a ténanngwa. Nané kiyaandarénngé wandakwa du pulak a ténanngwa.

Ténanga wandaka apamama yakapuk yakwa du pulak ténanga wa de ani képmaamba tékwa du dakwa nanat véndakwa. Véndaka wa Gotna kundi kure gaayakwa du waak nanéké véréndakwa. Got wandéka wa wunga ténangwa.” Naawutékwa.

10 Nané Kraisna kundi kwayénanga nanéké anga wandakwa, “Wan waangété kundi wakwa dunyansé wa.” Gunéké anga wangunéngwa, “Nané Kraisna du dakwa téte akwi muséké wa vékuséknangwa.” Wunga wate yamba vékusékngunéngwe wa. Nanat véte anga wandakwa, “De apamama yamba yandakwe wa.” Naandakwa. Gunéké anga wangunéngwa, “Nané nana kapmang a apamama yanangwa.” Naate apamama yamba yangunéngwe wa. Nanéké anga wandakwa, “De néma du yamba téndakwe wa. Baka du wa de.” Naandakwa. Gunéké anga wangunéngwa, “Nak du dakwa nana yé kavérékndakwa. Nané néma du dakwa a ténangwa.” Naate wa guné néma du dakwa yamba téngunéngwe wa.

11 Nanéké anga wandakwa, “Baka du wa.” Naandaka nané Kraisna jémbaa yananga wa nanat yé kun yamba yandakwe wa. Yandaka talimba anga yare ani sapak waak wunga yarénangwa. Kaandéké kiyaananga wa nanat kulkak yakwa. Yéku laplapké yapatinangwa. Nak du nanat viyaandakwa. Nané akwi genge gaayém̄ba ye yé yaayaténangwa. Kurkale téké yanangwa gaayé nak yamba te wa.

12 De nana yé yamba kavérékndakwe wa. De nanat yé kun yamba yandakwe wa. Nané yéwaa kéræae nana kakému kéraaké, nané néma jémbaa

yanangwa. Nanat kenakndaka Gorét waataku-nangwa, dé det yékun yandénngé. Nanat yaavan kutndaka det waambule kaatakapuk yate baka téngangwa.

¹³ De nanat kapérandi kundi wandaka wa det yéku kundi wanangwa. Nané sémbayémba vaan-jandandakwa musé pulak wa téngangwa deku ménimba. Ténanga nanéké anga wandakwa, “Wan gandéndu wa de. De duna téki pulak wa. Deku kundi katik vékuké nané.” Wunga wandaka talimba wunga te wa bulaa waak a wunga téngangwa.

De Korinsé Polyakwa pulak ma yandaré

¹⁴ Guné wuna nyambalésé pulak téngunéngä gunéké néma mawulé yawutékwa. Yate guné wuna kundi vékute, guna yé kavérékte kapére mawulé vékungunéngwanngé kurkale vékusékngunénngé, wa wani kundi viyaatakawutén. Guna kapérandi mawuléké nékéti yangunénngé, wani kundi yamba viyaatakawutékwe wa.

¹⁵ Wuné Krais Jisaské gunat taale wawutéka guné wani kundi vékute wa déku jémblaamba yaalangunén. Yaalangunéngä wuné guna aapa pulak wa yatéwutékwa. Némaamba dunyansé Krais Jisaské gunat yakwasnyéndaru guné wuna kundi ma taale vékungunék.

¹⁶ Aapa pulak téte wa gunat wawutékwa, wuné Kraisna kundi yékunmba vékute yatéwutékwa pulak, guné yékunmba vékute yaténgunénngé.

¹⁷ Wunga yaténgunénngé Timotit wa wawutén, dé gunéké yéndénngé. Kraisna kundi dat wawutéka dé yékunmba vékwe wuna nyaan

pulak téndéka déké néma mawulé yawutékwa. Dé Néman Duna jémbaa yékunmba male wa yandékwa. Dé ye saambake gunat wuna kundi wakandékwa, wuné akwi gaayémba yéte Gotna du dakwat wawutékwa pulak. Wandu guna mawulé yékunmba téndu guné Kraisna kundi yékunmba vékute téwutékwa pulak, ma vékute téngunék.

¹⁸ Guna du dakwa ras wunéké anga wandakwa, “Dé nanéké katik yaaké dé.” Wunga wate wuna kundi yamba vékundakwe wa.

¹⁹ Néman Du gunéké bari yaawuténngé mawulé yamunaandu, wa gunéké bari yaakawutékwa. Yaae véte vékusék-ngawutékwa deké. Wuna kundi vékukapuk yakwa du dakwat Got déku mayé apa kwayéndéka daré wo, kapuk deku kundi wan baka kundi dé?

²⁰ Yénga pulak nané vékuséku wani du dakwaké? Got néma du rate deké yékunmba véndéka de déku jémbaa yo, kapuk? Got kwayén mayé apa kéraae daré déku jémbaa yo? Kwayéndén mayé apa kéraamunaae, wa yéku jémbaa yakandakwa. Wuné deku kundiké vékulakakapuk yate, deku jémbaa véte, deké vékusék-ngawutékwa.

²¹ Aapa déku nyambalé yékunmba téndarénngé det viyaaké yandékwa baangé kure det waarundékwa pulak, wuné gunéké yaae, guné yékunmba téngunénngé, gunat waarruké wuté, kapuk taale guné wuna kundi vékwe kapérandi mawulé yaasékatake yékunmba téké guné? Téngunu wuné yaae gunéké néma mawulé yate kundi gunat yakélak waké wuté, kapuk yénga

pulak dé? Kamu yawuténngé guné mawulé yo?
Wan guna jémbaa wa. Wuna jémbaa yamba wa.

5

Korinmba tékwa du nak kapérandi musé yandén

¹ Guné kapérandi yapaté yangunéngä wandaka vékuwutén. Guna du nak déku aapana taakwa kéraandén. Wani muséké Gotna kundi vékukapuk yakwa du dakwa anga wandakwa, “Wani kapérandi musé katik yaké nané.” Wunga wandaka guna du nak wani kapérandi musé wa yandén.

² Guné guna yé kavérékte anga wangunéngwa, “Nané Krais Jisasna jémbaamba yaale yéku yapaté yakwa du dakwa wa téngwa.” Wunga wangunéngä guna du wani kapérandi musé yandéka kamuké guné guna mawuléché wayéka mawulé tawulé yatépéko? Guna du wunga yandénngé ma kalik yangunék. Mawulé tawulé yaké yambak. Yate guné Gotna kundi bulké jaawuwe rate wunga yakwa duwat wangunu dé gunale katik jaawuké dé.

³⁻⁵ Wuné gunale yamba yaréwutékwa wa. Guné Korinmba yaréngunéngä wuné apakmba yaréwutékwa. Apakmba yaréte gunéké apapu vékulakawutékwa. Wuna mawulé gunale wa téndékwa. Téndéka wuné nana Néman Du Jisasna yém̄ba wate, wani kapérandi musé yan duké wuna mawulémba wawutén. Bulaa gunat wawutékwa. Guné Jisasna jémbaamba yaalan du dakwa akwi jaawuwe bulngunu,

wuna mawulé gunale téndu, guné nana Néman Du Jisasna yém̄ba wani kapérandi musé yan duwat ma wangunék. Dat ma wa, dé guné yaasékatake Satanngé yéndénngé. Yéndu Satan déku néma du rate déku sépé yaavan kutndu, kalmu wani du yandén kapérandi muséké kuk kwayéndu Néman Du Jisas wani duwat kulémawulé kwayéké dé? Kwayéndu akwi du dakwa yandarén jémbaaké waké yandékwa sapak wani du yékunmba rapékakandékwa.

De Korinsé ma wandaru wani kapérandi musé yan du yéndu

⁶ Guné anga wangunéngwa, “Nané Gotna kundi yékunmba vékute nané yéku yapaté yakwa du dakwa wa ténangwa.” Wunga wate guna yé kavérékngunéngwa guna mawulé yékunmba yamba te wa. Wunga waké yambak. Kapére mawulé wa yangunéngwa. Ani gwaaménja kundi ma véku. Ayélap résépu yate bretmba kut yeýé yaayandéka bret kapére yandékwa. Wunga yakwanngé wa vékusékngunéngwa. Kapére mawulé ayélapkéri résépu pulak, bari kut yeýé yaaye némaamba yate du dakwana mawulé yaavan kurkandékwa.

⁷ Wani muséké vékulakate gunat wawutékwa. Wani du yan kapérandi musé wan ayélap résépu pulak wa téndékwa. Déku kapérandi mawulé ayélap résépu pulak kut yeýé yaayate guna mawulé yaavan kurkapuk yamuké, guné wani duwat wangunu dé gunale jaawukapuk yate Gotna kundi katik bulké dé. Guna mawulé yéku bret pulak yékunmba téndu guné Gotna ménimba yéku du dakwa téngunénngé, dé gunale katik

yaréké dé. Talimba Juda du dakwa Pasova waandakwa paat yate, nyansipsip viyaae kaké yate, talimba taakandarén yis yaasékatake wa wani kwaami brerale kandarén. Krais wani nyansipsip pulak wa téndékwa. Dé viyaandaka nanéké wa kiyaandén. Kiyaandéka nana mawulé guna mawulé waak yékunmba téndéka nané Gotna ménimba yéku yapaté yakwa du dakwa ténangwa. Téte wangunu wani kapéremusé yan du gunale katik yaréké dé.

8 Krais nanéké kiyaandénngé vékulakate, nané kapére mawulé ma yaasékakwak, Juda du dakwa talimba taakandarén yis yaasékandarén pulak. Yate nané yéku mawulé ma vékukwak. Nana mawulé yékunmba tépékaandu nané Kraisna jémbaa yate yéku kundi ma bulkwak.

9 Gunéké viyaatakawutén nak nyéngaamba anga wawutén, “Guné, taakwat témbétte kapéremusé yakwa dunyansale yaréte dele bulké yambak.”

10 Wunga wate wuné ani képmaamba yékéyaakmba tékwa duké yamba wawutékwe wa. Yékéyaakmba tékwa du ras de taakwat témbétte kapéremusé yandakwa. Ras deku mawulé nak duna muséké jaambindékwa. Ras wa nak duna musé sél yandakwa. Ras wa papungorét waatakundakwa. Deké yamba wawutékwe wa. Guné ani képmaamba yékéyaakmba tékwa duwale yarékapuk yate dele bulkapuk yamunaae, yani taalémba tékatik guné? De akwi genge gaayémba wa yaréndakwa. Guné ani képmaa akwi yaasékatake yékatik guné.

11 Wani kundi wate wuné nak dunyanséké wa wawutén. Wani du anga wandakwa, “Nané Krais Jisasna jémbaamba yaalan du a.” Wunga wate wa ani kapéremusé yandakwa. Ras wa taakwat témbétte kapéremusé yandakwa. Ras deku mawulé nak duna muséké jaambikwa. Ras wa papungorét waatakundakwa. Ras wa nak duké papukundi wandakwa. Ras wa waangété kulak kate waangété yandakwa. Ras wa nak duna musé sél yandakwa. Wani musé yate Krais Jisasét paapu yakwa dunyanséké wa wawutén. Guné dele yaréte bulké yambak. Dele kakému kaké yambakate.

12-13 Taakwat témbétte kapéremusé yate ani képmaamba yékéyaakmba tékwa dunyanséké yamba wawutékwe wa. Wuné kot vékukwa néma du rate deku jémbaaké kundi katik waké wuté. Wan wuna jémbaa yamba yé wa. Wan Gotna jémbaa wa. Dé kot vékukwa néma du rate deku jémbaaké kundi wakanékwa. Krais Jisasna jémbaamba yaale kapéremusé yakwa duké wa wawutén. Nané kot vékukwa néma du rate wani dunyanna jémbaaké kundi wakanangwa. Wan nana jémbaa wa. Nané wani jémbaa yananénngé, Gotna nyéngaamba kwaakwa kundi nak anga wandékwa, “Gunale yaréte kapéremusé yakwa duwat ma wangunu yéndu. Gunale katik yaréké dé.” Guné wani kundi vékute wani kapéremusé yan duwat ma wangunu dé guné yaasékatake yéndu. Gunale katik jaawuwe yaréké dé.

Kraisna jémbaamba yaalan nak du dakwat katik kotimngé daré

¹ Guna du ras Krais Jisasna jémbaamba yaalan nak duwale waarute de Gotna kundi vékukapuk yate kot vékukwa duké yéndakwa, wani néma du deku kundi vékute deku jémbaaké wandénngé. Gotna kundi vékukapuk yakwa duké yéndakwanngé, kamuké daré nékéti yamba yandakwe? Kamuké daré Gotna duké yamba yéndakwe, de deku jémbaaké wandarénngé?

² Kukmba nané Gotna du dakwa néma du dakwa rate kot vékute yékéyaakmba tékwa du dakwa yan jémbaaké kundi wakanangwa. Wani muséké wa vékusékgunéngwa. Guné kukmba néma du dakwa rate deku jémbaaké kundi wa-muké, kamuké guné makal muséké bulaa kundi yamba wangunéngwe?

³ Kukmba nané Gotna du dakwa néma du dakwa rate Gotna kundi kure gaayakwa duna jémbaaké kundi wakanangwa. Wunga waké yanangwanngé wa vékusékgunéngwa. Nané kukmba deku néma jémbaaké kundi wananaan, ani képmaamba yékéyaakmba tékwa duna makal jémbaaké kundi waké apamama yanangwa.

⁴ Guné deku jémbaaké kukmba wakan-gunéngwa. Guné bulaa guna duna jémbaaké kundi waké yate kamuké guné Gotna kundi vékukapuk yakwa duké yu? Deké nané Gotna kundi vékukwa du anga wanangwa, "Yékéyaakmba tékwa du wa. Baka du wa téndakwa." Wunga wananga kamuké guné deké yu, de kot vékukwa néma du rate guna jémbaaké kundi wandarénngé?

5 Wuné wani kundi wawutékwa, guné nékéti yate, deké yékapuk yangunénngé. Duna jémbaaké kundi waké vékusékngwa du gunale wa yaréndakwa.

6 Kamuké guné guna néma duké vékulakakapuk yo? Kamuké guna du ras guna nak duwale waarute daré det kotimu? Wan kapérandi yapaté wa yangunéngwa. Kamuké daré guna du ras nak duwat kotimte, Gotna kundi vékukapuk yakwa duna ménimba téte kundi bulndaka wani kot vékukwa néma du deku jémbaaké dé wo? Wan kapérandi yapaté wa yandakwa.

7 Guna du dakwat kotimte wa kapérandi yapaté wa yangunéngwa. Yangunéngwa vékusékwutékwa. Guné Gorké yamba vékulakangunéngwe wa. Guna du ras gunat yaavan kutndaru, guné waarrukapuk yate, det kotimngapuk yate baka témunaangunu, wan yé kun wa. Guna du ras guna musé baka kéraandaru guné waarrukapuk yate det kotimngapuk yate baka témunaangunu, wan yé kun wa.

8 Guné wunga yamba yangunéngwe wa. Guné kapérandi musé yate det kotimte nak duna musé wa baka kéraangunéngwa. Guné, gunale Krais Jisasna jémbaamba yaalan du dakwat, wunga wa yangunéngwa.

9-10 Kapérandi musé yakwa du dakwa Gotna gaayémba katik raké daré. Wanngé wa vékusékngunéngwa. Yékunmba ma véku. Guné guna mawulat paapu yaké yambak. Taakwat témbétte kapéremusé yakwa du, duwat

témbétte kapéremusé yakwa taakwa, papungoré taa waatakukwa du dakwa, nak duna taakwale kapéremusé yakwa du, nak taakwana duwale kapéremusé yakwa taakwa, kapére mawulé vékute duwale kwaakwa du, kapére mawulé vékute taakwale kwaakwa taakwa, sél yakwa du dakwa, nak duna muséké jaambikwa du dakwa, waangété kulak kate waangété yakwa du dakwa, nak du dakwaké papukundi wakwa du dakwa, nak duna musé baka kéraaké yate det viyaakwa du dakwa, wunga yakwa du dakwa de Gotna gaayém̄ba katik raké daré. Got néma du rate deké katik yé kun mba véréké dé.

¹¹ Talimba guna du dakwa ras wunga wa yaténgunén. Yaténgunénga Got guna kapére mawulé wa kururéndén. Got wandéka guné déku jémbaamba yaale déku du dakwa wa téngunéngwa. Nana Néman Du Jisas Krais gunat yé kun yandéka Gotna Yaamambi guna mawulémba wulaae téndéka wa Got gunat véte anga wandékwa, “Wan yéku yapaté yakwa du dakwa wa.” Naandékwa.

Nané nana sépé nana mawulémba Gotna yé ma kavérékngwak

¹² Guna du ras anga wandakwa, “Krais Jisas watépékapuk yan musé akwi yakanangwa. Wan yé kun wa.” Wunga wandaka wawutékwa, “Yamba yé wa. Gunat yé kun yakapuk yakwa musé waak yaké yambak.” Naawutékwa. Nanat yé kun yakapuk yakwa musé yamunaate, wa wani muséké apapu vékulakananu wani mawulé male téndu nané Gorké vékulakaké yapatikanangwa.

Nanat yékun yakapuk yakwa musé katik yaké nané.

13 Guna du ras anga wandakwa, “Got kakému wa yandén biyaaké. Yate biyaa wa yandén kakémuké.” Wunga wate wa némaamba kakému kaké vékulakate, taakwat témbétte dele kapéremusé yaké vékulakandakwa. Wani muséké ma vékulaka. Kakému, biyaa waak, wan baka musé wa. Kukmba Got wandu kakému, biyaa waak, késkandékwa. Kakému, biyaa waak katik tépékaaké dé. Guna sépé wan nak pulak wa. Baka musé yamba yé wa. Nané taakwat témbétte dele kapéremusé yananénngé, Got nana sépé yamba yandékwe wa. Nané déku kundi vékunanu Jisas Krais nana sépéché néma du randénngé, wa Got dé nana sépé yandén. Yandénngé, nané taakwat témbérkapuk yate dele kapéremusé yakapuk yate nana sépémba kapéremusé katik yaké nané.

14 Nana Néman Du Jisas Krais kiyaandéka Got wandéka wa nakapuk taamale waarapndén. Nané kiyaananu Got apamama yate nanat waak wandu nana sépé yékun yandu nakapuk taamale waarape apapu apapu rapéka-kanangwa. Wanngé nané taakwat témbétte dele kapéremusé yate nana sépémba kapéremusé katik yaké nané.

15 Nané Kraisna maan taamba sépé pulak wa ténnangwa. Wani muséké wa vékusékngunéngwa. Guné Kraisna maan taamba sépé pulak téte, akwi musé yandékwa pulak wa yangunéngwa. Yénga pulak dé? Krais yaambumba yatékwa taakwale kwaaké dé? Yamba yé wa. Kraisna maan taamba sépé pulak téte, yaambumba yatékwa

taakwale yéngä pulak kwaaké guné? Guné wani kapéremusé yaké yambakate.

16 Du yaambumba yatékwa taakwale kwaate, bét nakurak sépé ye wa yarékambérékwa. Wani muséké wa vékusék-ngunéngwa. Du béré taakwaké Gotna nyéngäamba ani kundi wa kwaakwa: Bét nakurak sépé ye wa yarékambérékwa. Wani kundiké vékulakate guné yaambumba yatékwa taakwale kwaaké yambak. Guné dele nakurak sépé yakapuk yamuké, guné dele nakurakmba yaréké yambakate.

17 Guné Néman Du Jisasale yaréte dale nakurak-mawulé yakangunéngwa.

18 Guné taakwat témbétte dele kapéremusé yaké yambak. Wani kapéremusé yate du deku sépé wa yaavan kutndakwa. Nak baan kapéremusé yate wa du deku sépé yamba yaavan kutndakwe wa.

19-20 Guna sépé wan Gotna gaa pulak wa tékwa. Yandékwangé guna sépé yaavan kurké yambak. Got déku Yaamambi kwayéndéka guna mawulémba rate guna sépém̄ba waak wa randékwa. Wani muséké wa vékusékngunéngwa. Got gunéké sémbéraa yate déku nyaanét wandéka wa kiyaandén, guné Satanna taambamba kéraandu déku du dakwa téngunénngé. Wunga yandéka guné guna sépéké néma du yamba rangunéngwe wa. Krais wa guna sépéké néma du randékwa. Guné anga waké yambak, “Nana sépém̄ba mawulé yanangwa musé akwi yakanangwa.” Wunga wakapuk yate yaambumba yatékwa taakwale kwaaké yambak.

Krais guna sépéché néma du wa randékwa. Randu guné déku jémbaa yate ma yékunmba yarénguné. Yaréte guna sépé guna mawulémba waak déku yé ma kavéréknguné.

7

Taakwa kéraakwa du, du kumbikwa taakwaké Pol wandékwa

¹ Nyéngaamba viyaatakangunén kundi bulaa kaatakawutékwa. Du, taakwa kéraakapuk ye kwawindu yaréndaran, wan yékun wa. Wunga vékulakate wa wawutékwa.

² Némaamba dunyansé, taakwat témbétte, wa kapéremusé yandakwa. Némaamba dakwa, duwat témbétte, wa kapéremusé yandakwa. Guné wunga yakapuk yangunénngé, nak kundi waak wawutékwa. Guné akwi dunyansé, wani baan kapéremusé yakapuk yamuké, wa guné nak nak, taakwa ma kéraanguné. Guné akwi taakwa, wani baan kapéremusé yakapuk yamuké, wa guné nak nak, du ma kumbinguné.

³⁻⁴ Taakwa léku sépéché néma taakwa yamba ralékwe wa. Léku du wa néma du rakwa léku sépéché. Du waak déku sépéché néma du yamba randékwe wa. Déku taakwa wa néma taakwa rakwa déku sépéché. Déku taakwa dale kwaamuké mawulé yalu, wa katik kalik yaké dé. Léku du lale kwaamuké mawulé yandu, wa lé katik kalik yaké lé.

⁵ Du déku taakwale nakurakmba yaréte, kwaate, dé lat kuk kwayékapuk yate déku sépéché katik sémbu yaké dé. Yandu lé dat kuk kwayékapuk yate léku sépéché katik sémbu yaké lé.

Bét nakurakmawulé yate Gorké male vékulakaké we, bérku sépé ayélapkéri sapak kulkkiye baka yarémunaambéru, wan yékun wa. Kukmba bét nakurakmba yaréte nakapuk kwaakambérékwa. Nakapuk kwaakapuk yambéru, Satan kalmu yaae bérku mawulé yaavan kutndu bét nak du nak taakwale kapéremusé yaké béré?

6 Guné wunat waatakungunéngwa yi naawutékwa. Guné du, taakwa kéraangunéngwanngé wa yi naawutékwa. Guné taakwa, du kumbingunéngwanngé wa yi naawutékwa. Guna mawulé wa. Wani muséké apakundi yamba wawutékwe wa.

7 Akwi du dakwa wuné pulak kwawindu téndarénngé wa mawulé yawutékwa. Got dé nanat késpulak nakpulak mayé apa wa tiyaandékwa, késpulak nakpulak jémbaa yananénngé. Dé wandéka du ras taakwa kéraandaka taakwa ras du kumbindakwa. Got nak du dakwat nak mayé apa kwayéndéka wa kwawindu kwawitakwa yaréndakwa.

8 Taakwa kéraakapuk yakwa du, taakwa kiyaan kwawindu, du kumbikapuk yakwa taakwa, du kiyaan kwawitakwat anga wawutékwa: Guné wuné tékwa pulak kwawi témunaanguu, wan yékun wa.

9 Nak kundi waak wawutékwa: Guné du, taakwa kéraaké néma mawulé yamunaae, wa taakwa kéraakangunéngwa. Guné dakwa, du kumbiké néma mawulé yamunaae, wa du kumbikangunéngwa. Wan yékun wa. Guné wunga yaké néma mawulé yate, wunga yakapuk

yate, baka yarémunaae, kalmu guna mawulé yaa pulak yaante yékunmba tékapuk yandu kapéremusé yaké guné?

¹⁰ Krais Jisasna jémbaamba yaale du kumbikwa taakwa, taakwa kéraakwa du waak, gunat ani kundi a wawutékwa. An wuna kundi yamba wa. An Néman Du Jisas Kraisna kundi a. Taakwa léku du katik yaasékaké lé.

¹¹ Du déku taakwat katik waké dé, lé dé yaasékatake yélénngé. Taakwa léku du yaasékalan, baka ma yarélék. Nak duwale katik yaréké lé. Lé baka yarémuké kalik yamunaae, wa léku duké nakapuk waambule ye, nakapuk nakurakmawulé yate, yékunmba yarékambérékwa.

¹² Nak du dakwaké ani kundi a wawutékwa. Néman Du wunat kundi yamba wandékwe wa wani muséké. Gotna Yaamambi wuna mawulémba randéka ani kundi a wawutékwa. Kraisna kundi yékunmba vékukwa du Kraisna kundi yékunmba vékukapuk yakwa taakwat kéraandu, lé dale yarépékaké mawulé yamunaalu, dé wani taakwat katik waké dé, lé dé yaasékatake yélénngé.

¹³ Kraisna kundi yékunmba vékukwa taakwa Kraisna kundi vékukapuk yakwa du Kraisna kundi yékunmba vékukwa taakwat kéraae, lale yarépékamunaandu, wa Got wani taakwaké vékulakate anga wakandékwa, “Bét nakurakmba

¹⁴ Guné wa vékusékgunéngwa. Kraisna kundi vékukapuk yakwa du Kraisna kundi yékunmba vékukwa taakwat kéraae, lale yarépékamunaandu, wa Got wani taakwaké vékulakate anga wakandékwa, “Bét nakurakmba

yarépékambéru wuné wawutu wani du déku taakwana mawulé katik yaavan kurké dé.” Wunga wandu Kraisna kundi vékukapuk yakwa taakwa Kraisna kundi yékunmba vékukwā dumba kumbiye, dale yarépékamunaalu, Got wani duké vékulakate anga wakandékwa, “Bét nakurakmba yarépékambéru wuné wawutu wani taakwa léku duna mawulé katik yaavan kurké lé.” Got wunga wate bérku nyambaléché anga wakandékwa, “Wan Krais Jisasna jémbaamba yaalan du dakwana nyambalé wa.” Got wani nyambaléché wunga wakapuk yamunaae, wa deké anga wakatik dé, “Wuna kundi vékukapuk yakwa du dakwana nyambalé wa.” Naakatik dé.

15 Kraisna kundi vékukapuk yakwa du Kraisna kundi yékunmba vékukwā taakwat kéraae, lé yaasékaké mawulé yamunaae, dé lé yéngā yaasékandu. Wan yékun wa. Kraisna kundi vékukapuk yakwa taakwa Kraisna kundi yékunmba vékukwā dumba kumbiye, dé yaasékaké mawulé yamunaae, lé dé yéngā yaasékalu. Wan yékun wa. Got wa wandén, déku du dakwana mawulé yékunmba téndu, de nakurakmawulé yate yékunmba yaréndarénngé. Wani muséké wandéka ani kundi wawutékwa: Kraisna kundi yékunmba vékukwā duna taakwa Kraisna kundi vékukapuk yate, dé yaasékaké mawulé yalu, lé dé yaasékalénngé wamunaandu, wan yékun wa. Kraisna kundi yékunmba vékukwā taakwana du Kraisna kundi vékukapuk yate, lé yaasékaké mawulé yandu, lé yi naamunaalu, wan yékun wa.

16 Guné Kraisna kundi yékunmba vékukwa dakwasé, guna du Kraisna kundi vékukapuk yandaru, de bari yaasékaké yambak. Guné dele yaréte, kalmu guna duwat yékun yangunu, de Kraisna kundi yékunmba vékute kulémawulé kéraaké daré kapuk? Guné yamba vékusékngunéngwe wa. Guné Kraisna kundi yékunmba vékukwa du, guna taakwa Kraisna kundi vékukapuk yandaru, de bari yaasékaké yambak. Guné dele yaréte, kalmu guna taakwat yékun yangunu, de Kraisna kundi yékunmba vékute kulémawulé kéraaké daré kapuk? Guné waak yamba vékusékngunéngwe wa.

*Got nanat wandén sapak yarénanén pulak ma
yarékwak*

17 Wani kundi vékute ani kundi waak ma véku. Got wandéka guné kamu jémbaa guné yak? Déku jémbaamba yaalangunénngé Got gunat wandéka yénga pulak guné yarak? Guné nak nak, yaréngunén pulak, ma yarépékangunék. Wunga mawulé yawutékwa. Wani kundi akwi gaayémba tékwa Krais Jisasna jémbaamba yaalan du dakwat wawutékwa.

18 Juda dunyan talimba, “Wan Gotna du wa,” naate duna sépé sékundarénngé, dé Krais Jisasna jémbaamba yaalandénngé Got dat wandu, wani du sékundarén sépéná katak katik yasnyéputiké dé. Nak gaayé du nak duna sépé sékukapuk yandarénngé, dé Krais Jisasna jémbaamba yaalandénngé Got dat wandu, wani du dé déku sépé sékundarénngé katik waké dé.

19 Sépé sékundakwan wan baka musé wa. Sépé sékukapuk yandakwan wan waak wan baka musé

wa. Gotna kundi yékunmba vékute wandékwa pulak yandakwan, wan néma musé wa.

20 Akwi du dakwa, Got Krais Jisasna jémbaamba yaalandarénngé taale det wandén sapak yaréndarén pulak, wunga ma yarépékandarék.

21 Talimba Krais Jisasna jémbaamba yaalangunénngé Got wandén sapak guné nak duna jémbaa yakwa du dakwa guné yarak, kapuk yéngä pulak guné yarak? Dékumukét yéngä yakét. Nak duna jémbaa yangunéngwanngé, kapére mawulé vékuké yambak. Deku jémbaa yate yéku mawulé ma vékungunék. Guné det yaasékatake yékunmba yéngunénngé wamunaandaru, wan yékun wa. Guné yéku mawulé vékute deku jémbaa yaasékatake yékunmba yékangunéngwa.

22 Guné néma duna kundi vékute deku jémbaa yakwa du dakwa, guné ma véku. Wani néma du gunéké apamama yandarén pulak, wa talimba Satan dé gunéké apamama yate néma du randén. Nana Néman Du Krais Jisas déku jémbaamba yaalangunénngé wandéka, guné déku kundi vékungunéngä, dé wandéka Satan apamama yate gunéké néma du yamba randékwe wa. Yandéka guna mawulé yékunmba téndéka guné néma duké jémbaa yakwa du dakwa yarékwä pulak yamba yaréngunéngwe wa. Guné ras nak yapaté wa yangunén. Talimba du ras gunéké apamama yate gunéké néma du yamba randakwe wa. Guné yékunmba wa yaréngunén. Guné mawulé yangunéngwa jémbaa yangunéngä nana Néman Du Krais Jisas déku jémbaamba yaalangunénngé watake, bulaa dé apamama yate gunéké néma du

wa randékwa. Randéka guné déku kundi vékute mawulé yandékwa jémbaa yangunéngwa. Baka yamba yaréngunéngwe wa.

²³ Got néma jémbaa ye wa guné yékun ye kéraandén. Déku nyaan gunat yékun yaké wa kiyaandén. Kiyaandénngé guné mawulé yandékwa pulak ma yangunék.

²⁴ Wunale Krais Jisasna jémbaa yakwa du dakwa, gunat wawutékwa. Got gunat taale wandén sapak yaréngunén pulak, ma yarépékangunék. Guné Juda du dakwa yare Gorale nakurakmawulé yate wunga ma yarépékangunék. Guné nak gaayé du dakwa yare Gorale nakurakmawulé yate wunga ma yarépékangunék. Guné néma duna kundi vékute deku jémbaa yakwa du dakwa yare Gorale nakurakmawulé yate wunga ma yarépékangunék. Guné guna mawulémba vékulakate mawulé yangunéngwa jémbaa yakwa du dakwa yare Gorale nakurakmawulé yate wunga ma yarépékangunék.

Pol kwawindu kwawitakwaké wandékwa

²⁵ Kwawindu kwawitakwaké Néman Du wunat kundi yamba wandékwe wa. Wuné wuna mawulémba vékulakate deké anga wawutékwa. Got wunéké sémbéraa yate wandéka wuné yéku mawulé vékute yéku kundi wawutékwa. Wunéké anga wangunénngé wa mawulé yawutékwa, “Wa vékuséknangwa. Dé Kraisna kundi wakwa du wa. Déku kundi wan yéku kundi wa. Nané déku kundi ma vékukwak.” Wunga wangunénngé wa mawulé yawutékwa.

26 Ani sapak némaamba kapérandi musé wa nané Krais Jisasna jémbaamba yaalan du dakwaké yaandékwa. Yaandéka gunat wawutékwa. Guné bulaa yaréngunéngwa pulak ma yaréngunék.

27 Guné taakwa kéraak? Taakwa talimba kéraae bulaa de yaasékaké yambak. Guné taakwa kéraakapuk ye bulaa taakwa kéraamuké vékulakaké yambak.

28 Guné du, taakwa talimba kéraangunén wan kapéremusé yamba yé wa. Guné taakwa, du kumbingunén wan kapéremusé yamba yé wa. Wani kundi watake nak kundi anga wawutékwa. Du kumbikwa taakwa, taakwa kéraakwa du, deké, deku kémngé waak némaamba kapérandi musé yaaké yakwa. Wani kapérandi musé kwawindu kwawitakwaké yaaké yakwa kapérandi musat taalékéra-kandékwa. Wani kapérandi musé gunéké yaamuké kalik yawutékwa.

29 Krais Jisasna jémbaamba yaale wuna aanyé waayéka nyangengu pulak tékwa du dakwa, anga yangunénngé wa mawulé yawutékwa. Krais Jisasna jémbaa yaké yanangwa sapak ayéláp wa tékwa. Wani muséké vékulakate anga ma wangunék, “Krais Jisasna jémbaa wan néma jémbaa wa. Nané ayéláp sapak male yaréte déku jémbaaké male ma vékulakakwak.” Wunga wate guné taakwa kéraae, taakwa kéraakapuk yakwa du Krais Jisasna jémbaaké male vékulakate jémbaa yandakwa pulak, guné Krais Jisasna jémbaa ma yangunék.

³⁰ Guné géraakwa du dakwa, géraangunéngwa muséké vékulakakapuk yate, géraakapuk yakwa du dakwa yandakwa pulak, Krais Jisasna jémbaa ma yangunék. Guné mawulé tawulé yakwa du dakwa, mawulé tawulé yangunéngwa muséké vékulakakapuk yate, mawulé tawulé yakapuk yakwa du dakwa yandakwa pulak, Krais Jisasna jémbaa ma yangunék. Guné musé kéraakwa du dakwa, wani muséké vékulakakapuk yate, déku jémbaaké male vékulakate Krais Jisasna jémbaa ma yangunék.

³¹ Guné ani képmaamba rakwa musém̄ba jémbaa yakwa du dakwa, wani muséké vékulakakapuk yate Krais Jisasna jémbaaké male vékulakate déku jémbaa ma yangunék. Wa vékuséknangwa. Ani képmaa bari kése nak pulak tékandékwa. Wunga vékusékte wa wani kundi wawutén.

³² Guné Néman Duna jémbaa male yaké vékulaka-ngunénngé wa mawulé yawutékwa. Guné nak muséké vékulaka vékulaka naamuké kalik yawutékwa. Taakwa kéraakapuk yakwa du wa Néman Du Krais Jisasna mawulé deké yé kun yandénngé, vékulakandakwa. Vékulakate, mawulé yandékwa jémbaa yaké wa mawulé yandakwa.

³³ Taakwa kéraakwa dunyan de deku taakwana mawulé deké yé kun yandénngé, wa ani képmaana muséké vékulakandakwa. Vékulakate, deku taakwa mawulé yakwa jémbaa yaké wa mawulé yandakwa.

³⁴ Wunga yate mawulé vétik yandakwa. De Néman Du Krais Jisaské vékulakandakwa. De

deku taakwaké waak vékulakandakwa. Du kumbikapuk yakwa taakwa de Néman Du Krais Jisasna mawulé déké yékun yandénngé, wa vékulakandakwa. Vékulakate, deku mawulé déku sépé yékunmba téndénngé mawulé yate, de déku jémbaa yékunmba yaké wa vékulakandakwa. Du kumbikwa taakwa de déku duna mawulé déké yékun yandénngé, wa ani képmaana muséké vékulakandakwa. Vékulakate de déku du mawulé yakwa jémbaa yaké wa mawulé yandakwa. Wunga yate Néman Du Jisaské vékulakate, deku duké waak vékulakate, wa mawulé vétik yandakwa.

35 Wani kundi wa wawutén, guna mawulé yékunmba téndu guné yékunmba téngunénngé. Anga yamba wawutékwe wa, “Guné du, taakwa kéraaké yambak. Guné taakwa, du kumbiké yambak.” Wunga yamba wawutékwe wa. Guné yékunmba téte Néman Du Jisasale nakurakmawulé yate, déku jémbaa yékunmba yangunénngé, wa mawulé yawutékwa. Guné mawulé vétik yate Néman Duna jémbaa kapére yamuké, kalik yawutékwa. Yate wa wunga wawutén.

36 Du nak, dé kéraandénngé wandarén taakwat wayéka kéraakapuk ye, lale bulte, bét naku-rakmawulé yate Néman Duké vékulakaké yate kapmang kapmang yarémuké wambéru, kukmba déku mawulé léké yaa pulak yaandu, dé lé kéraaké mawulé yamunaae, wa lé ma kéraandék. Wan yékun wa. Wunga yate kapéremusé katik yaké dé.

37 Nak du, déku mawulé déku sépé waak

apamama ye téndu déku mawulémba anga wamunaae, “Wuné kéraawuténngé wandarén taakwa katik kéraaké wuté. Lé baka yarélénngé wa mawulé yawutékwa. Aané Néman Duké vékulakate kapmang kapmang ma yarétu.” Wunga watake lé kéraakapuk ye, kwawindu yaréndu, wan yé kunmba yakandékwa.

38 Wani duké vékulakate anga wawutékwa. Du dé kéraandénngé wandarén taakwat kéraamunaandu, wan yé kun wa. Nak du, dé kéraandénngé wandarén taakwat kéraakapuk ye, Néman Duké vékulakate, baka yarémunaandu, wan néma yé ku yapaté wa.

39 Taakwana du wayéka yaréndu lé léku duwale ma yarélék. Yarélu, léku du kiyaandu, lé nak duwale yaréké mawulé yalu, wani du Néman Duna kundi yé kunmba vé Kumunaandu, wan yé kun wa. Dale yarékalékwa.

40 Wuna mawulémba anga wawutékwa: Wani taakwa dale yarémunaalu wan yé kun wa. Lé baka yarémunaalu wan néma yé ku yapaté wa. Wunga wawutékwa wuna mawulémba. Wuna mawulémba Gotna Yaamambi wa randékwa, Randéka yé ku kundi wa wawutékwa gunat. Guné wuna kundi vé Kumunaangunu, wan yé kun wa.

8

Papungorké kwayéndarén kwaami

1 Guné papungorké kwayéndarén kwaamiké waatakungunén kundiké bulaa kaatakawutékwa.

Anga wangunén, “Nané wani muséké wa vékuséknangwa.” Naangunéngä anga

wawutékwa, “Yi wan wanana wa.” Naawutékwa. Ani kundi waak ma véku. Du dakwa ras anga wandakwa, “Nané rékaamba muséké wa vékuséknangwa.” Wunga wate deku mawuléché mawulé tawulé yandakwa. Yate deku yé kavérékte wa nak du dakwat yékun katik yaké daré. Guné nak du dakwaké néma mawulé yate det yékun yaké jémbaa yangunu, wa guna mawulé apamama ye yékunmba tékandékwa. Nak du dakwaké néma mawulé yangunéngwa musé wan néma musé wa. Rékaamba muséké vékusékngunéngwa musé wan baka musé wa.

² Du ras deku mawulémba anga wandakwa, “Nané rékaamba muséké wa vékusék-nangwa.” Wunga wate de yékunmba vékusékdakwa yaambuké yamba vékusékdakwe wa. Deku mawulé yamba wayéka yékun yatépékandékwa wa.

³ Gorké néma mawulé yakwa du dakwa Gotna du dakwa téndaka deku mawulé yékun yandékwa. Got déku du dakwat wa vésékdékwa.

⁴ Papungorké kwayéndarén kwaami kandakwanngé, anga wawutékwa. Papungot wan yaa-mambi jaakwa musé yamba yé wa. Wan baka musé wa. Dé miyémba taandakwa musé wa. Némaamba Got yamba re wa. Nakurak Got male wa yarékwa. Wunga vékusék-nangwa.

⁵ Képmamaamba tékwa némaamba musé, nyétmba tékwa némaamba muséké waak yékéyaakmba tékwa du dakwa anga wandakwa, “Nana néma du wa. De nanéké yékunmba véréndakwa.”

⁶ Wunga wandaka anga vékuséknangwa. Nanéké yékunmba vérékwa du wan nana aapa Got wa. Dé watake wa akwi musé yandén.

Yandéka nané déku du dakwa téñangwa. Nana Néman Du wan nakurak male wa. Wan Jisas Krais wa. Dé jémbaa yate akwi musé wa yandén. Yandéka nané démba kulémawulé kéraae kurkale yarénangwa. Yaréte wa papungorké vékuséknangwa. Wan néma du yamba yé wa. Wan baka musé wa.

⁷ Du dakwa ras wani muséké yamba vékusékdakwe wa. Talimba de ras Gotna kundiké vékusékngapuk yate de papungorké kwayéndarén kwaami kandarén. Katake kukmba ras de Krais Jisasna jémbaamba yaalandarén. Yaalandaka deku mawulé yamba apamama ye yé kunmba te wa. De bulaa anga wandakwa, “Papungotna mayé apa wa kwaakwa, papungorké kwayéndarén kwaamimba. Nané wani kwaami kananga wani papungotna mayé apa nana mawulé wa yaavan kutndén.” Wunga wandaka deku mawulé yamba yé kunmba téndékwe wa. De yamba yé kunmba vékusékdakwe wa, papungot apamama yakapuk yandékwangé.

⁸ Yénga pulak Gotna ménimba yé kunmba téké nané? Wani kwaami kate Gotna ménimba yé kunmba téké nané, kapuk wani kwaami kakapuk yate Gotna ménimba yé kunmba téké nané? Nané papungorké kwayéndarén kwaami kananu, wa Got nanat katik anga waké dé, “Guné yéku musé yakwa du dakwa wa.” Nané papungorké kwayéndarén kwaami kakapuk yananu, Got nanat katik anga waké dé, “Guné yéku musé yakwa du dakwa wa.” Wunga katik waké dé. Wani kwaami kananu, wan baka musé wa. Wani

kwaami kakapuk yananu, wan waak wan baka musé wa.

9-10 Wani kundi vékute ani kundi waak ma véku. “Wan baka musé wa,” naate, papungorké kwayéndarén kwaami kaké yate, guné taale ma yé kunmba vékulakangunék. Du dakwas Krais Jisasna jém̄baamba yaalandaka deku mawulé yamba apamama ye yé kunmba téndékwe wa. Wani du dakwa anga wandakwa, “Nané wani kwaami kananu, kalmu wani papungotna yé kavéréknangwá pulak yate, kapéremusé yaké nané? Nané wani kwaamiké wa yaakétnanén.” Naandakwa. Guné, “Wan baka musé wa,” naate, wani muséké vékusékte, papungorét waatakundakwa gaat wulaae, papungorké kwayéndarén kwaami kangunu, de véte kalmu de waak wani kwaami kaké daré? De wani kwaamiké taale yaakére kukmba kate wa kapéremusé yandakwa. Guné wani kwaami kangunu, kalmu nak du dakwa kanguna pulak kate, de kapérandi musé yaké daré?

11 Wani muséké vékulakate guné wani kwaami kaké yambakate. Wani du dakwa waak de Krais Jisasna jém̄baamba wa yaalandarén. Krais Jisas wani du dakwaké waak wa kiyaaandén. Guné, “Wan baka musé wa,” naate, vékusékte, wani du dakwaké ma vékulakangunék. Deku mawulé yaavan kutngunu de kapérandi yaambumba yé kópuk yamuké, guné wani kwaami kaké yambak.

12 Wani du dakwana mawulé yamba apamama ye yé kunmba téndékwe wa. Guné deku mawulé yaavan kure, wa det kapérandi musé yakan-gunéngwa. Yangunu de Krais Jisasna kundi

nakapuk yékunmba katik vékuké daré. Wunga yandaru, wa guné Krais Jisasét kapérandi musé wa yangunéngwa.

¹³ Wani muséké vékulakate wa wawutékwa. Nané wani kwaami kananu, de nanale Krais Jisasna jémabaamba yaalan du dakwa nanat véte kapéremusé yandaru, nané wani kwaami naka-puk katik kaké nané. Nané, “Papungot wan baka musé wa,” naate, papungorké vékusékte, nané vékuséknangwa muséké vékulakakapuk yate, nak du dakwaké néma mawulé ma yawkak. De kapérandi yaambumba yékapuk yamuké, nané wani kwaami katik kaké nané.

9

*Pol Krais Jisasna jémaba yate yéwaa
kéraakapuk yandékwannngé mawulé yandén*

¹ Du ras wuna kundiké kuk kwayéndakwa. Kuk kwayéndakwanngé ani kundi ma vékungunék. Wuné Krais Jisasna kundi kure yaakwa du wa. Nak duna kundi vékukapuk yate mawulé yawutékwa jémaba wa yawutékwa. Yawtu nak du wuna jémabaaké wunat katik waarruké dé. Wuné nana Néman Du Jisas wa vewutén. Wuné déku jémaba yawutéka guné déku jémabaamba wa yaalangunén. Yi wan wanana wa.

² Nak du dakwa anga wandaru, “Pol Krais Jisasna kundi kure yaakwa du yamba yé wa.” Wunga wandaru wan baka musé wa. Wa vékusékngunéngwa. Wuné Krais Jisasna kundi kure yaakwa du wa. Gunale yaréte gunat kundi wa wawutén, nana Néman Du Krais Jisaské.

Wawutéka guné vékute déku jémbaamba wa yaalangunén. Yaalangunénngé, akwi du dakwa gunat véte wunéké vékusék-ngandakwa.

³ Du ras wuna jémbaaké wunat waarundaka anga wawutékwa det.

⁴ Wuné nana Néman Du Krais Jisasna jémbaa a yawutékwa. Wani jémbaa yawutékwannngé, de du dakwa wunat kakému kulak waak tiyaandaru, wan yékun wa.

⁵ Pita, Krais Jisasna kundi kure yaakwa nak baan du, déku waayékanje waak, de taakwa kéraae, Jisasna jémbaa yate deku taakwa kure yeýé yaayandakwa. Wuné de yakwa pulak yate, Krais Jisasna jémbaamba yaalan taakwat nak kéraae, lat kure, nak du dakwaké yétu, de lat waak kakému kulak kwayéndaru, wan yékun wa.

⁶ Aané Barnabasale jémbaa yate yéwaa kéraae, aana kakému aana yéwaamba kéraatékwa. Aané aana kapmang wa wunga yatékwa. Krais Jisasna kundi kure yaakwa nak baan du wunga yamba yandakwe wa. Aané de yakwa pulak yamunaatu, wan yékun wa.

⁷ Ani kundi ma véku. Waariyakwa du deku jémbaa yate waariyandakwa yéwaa kéraae deku kakému kéraandakwa, kéraandakwa yéwaamba. Nak baan du deku yaawimba jémbaa yatake wa wani yaawimba yaanandarén kakému kandakwa. Nak baan du nak jémbaa yate wa bulmakauké séngite kaavéréndakwa. Wani jémbaa yate wa bulmakauna munyambi kandakwa. De akwi deku jémbaa yate wa kakému kéraandakwa. Kamuké aané aana kapmang Krais

Jisasna jémbaa yate, déku kundi wate, aané baka jémbaa yo? Yate aané gunémba kakému yéwaa yamba kéraatékwe?

8 Wuné baka duna kundi vékute wunga yamba wawutékwe wa. Akwi du dakwa wani muséké wa vékusékndakwa. Mosesét Got kwayén apakundi waak wunga wa wandékwa.

9 Talimba Moses ani apakundi anga viyaatakandén: Bulmakau jémbaa yate wit sék vakinékundaru guné deku tépngé gikétakngé yambak. De wani jémbaa yate wit sék ras yénga kandaru. Got wani kundi Mosesét wate bulmakuuké male yamba vékulakandékwe wa.

10 Wani kundi wate wan nanéké wa vékulakandén. Deku yaawimba jémbaa yakwa du képmäa vaandakwa. Wani yaawimba yaanandarén kakému kamuké wa wani jémbaa yandakwa. Kakému kéraakwa du wani kakému ras kaké we wa deku jémbaa yandakwa.

11 Nané Krais Jisasna jémbaa yate déku kundi gunat wa wanánén, guna mawulé yé kunmba téndénngé. Wunga yananénngé, nana sépé yé kunmba téndénngé guné kakému ras tiyaakatangunu, wan yé kun wa.

12 Nak du Krais Jisasna jémbaa yate déku kundi gunat wandaka guné deku jémbaaké vékulakate musé, yéwaa kwayéngunéngwa. Wan yé kun wa. Nané Krais Jisasna jémbaa yate déku kundi taale gunat wanánénngé, kamuké guné nana jémbaaké vékulakate nanat yamba tiyaangunéngwe? Guné nanat tiyaangunu, wan yé ku yapaté wa.

Nané gunémba musé, yéwaa kéraamunaananu

wan yékun wa. Nané wani musé kéraananu kalmu nak du dakwana mawulé yaavan kutnanu de wani muséké kapére mawulé vékute Krais Jisasna yéku kundiké kuk kwayéké daré? Wani muséké vékulakate nané guném̄ba musé, yéwaa yamba kéraanangwe wa. Néma jémbaa ye nané kiyaaké yate, guném̄ba musé, yéwaa yamba kéraanangwe wa.

¹³ Gotna gaamba jémbaa yakwa dunyan wani gaat kure yaandarén kakému de ras kandakwa. Kwaami tuwe Gorké kwayéndakwa taalém̄ba jémbaa yakwa dunyan wa kure yaandarén kwaami ras kandakwa. Wunga yate yékunmba yandakwa. Guné wani muséké wa vékuséknungnéngwa.

¹⁴ De jémbaa yate kakému kéraandakwanngé, Néman Du Krais ani kundi wa wandén, “Wuna jémbaa yate wuna kundi kwayékwa du, de musé, yéwaa kéraakandakwa, deku kundi vékukwa du dakwamba.” Naandén.

¹⁵ Wani kundiké vékulakate wa vékuséknangwa. Nané guném̄ba musé, yéwaa kéraaké mawulé yamunaananu wan yékun wa. Wunga vékusékte wunga yamba yawutékwe wa. Yate guném̄ba musé nak yamba kéraawutékwe wa. Wuné Krais Jisasna jémbaa yawutéka guné wani jémbaaké musé, yéwaa ras tiyaakatamuké wa kalik yawutén. Bulaa wani musé kéraamuké ani kundi yamba viyaatakawutékwe wa. Guné wunat musé tiyaamuké kalik yawutékwa. Guné tiyaakapuk yangunu wuné taale kaandéké kiyaawutu wan yékun wa. Ani muséké vékulakate wani kundi wa wawutén. Wuné guném̄ba musé kéraamunaae,

wuné anga nakapuk waké yapati-kawutékwa, “Wuné Krais Jisasna jémbaa yate det déku kundi kwayéte demba musé yamba kéraawutékwe wa. Wunga yate yékun wa yawutékwa.” Wuné yéku mawulé vékute wani kundi apapu kwayéké wa mawulé yawutékwa.

16 Wuné Krais Jisasna kundi kwayéte, wuna yé katik kavérékngé wuté. Got wunat wani jémbaa wa tiyaandén. Tiyaandén jémbaa wuné yaka-puk yamunaawutu, wa Got wunat waarundu, yékunmba katik yaréké wuté.

17 Wuna mawulémba male vékute wani jémbaa yamunaate, wa yéwaa kéraamuké mawulé yakanlik wuté. Wuna mawulémba vékute, ani jémbaa yamba yawutékwe wa. Got wunat watake wa wani jémbaa tiyaandén wunat.

18 Got tiyaan jémbaa yate kamu musé wuté kéraau? Kéraawutékwa musé anga wa: Krais Jisasna kundi wate det musé, yéwaaké yamba yaawiwitékwe wa. Wuné Krais Jisasna kundi kwayéwutéka wa baka vékundakwa. Baka vékundakwanngé, wa mawulé yawutékwa. Kéraawutékwa mawulé wan wuna yéwaa wuna kakémú pulak wa.

*Pol akwi du dakwaké jémbaa yakwa du pulak
wa téndén*

19 Wuné déku jémbaa baka yawuténngé, nak du wunéké apamama yamba yandékwe wa. Wuné wuna kapmang watake wa wuné akwi du dak-waké jémbaa yakwa du wa téwutékwa. Kamuké wuté wunga to? Némaamba du dakwa

Krais Jisasna kundi yé kun mba vékundarénngé wa wunga téwutékwa.

20-21 Wunga téte wuné déku jémbaa yate Juda du dakwale yaréte, de yarékwa pulak yaréwutékwa, de Krais Jisasna kundi yé kun mba vékundarénngé. Wuné Kraisna apakundi wa vékuvutékwa. Vékute Gotna ménimba yéku du téwutékwa. Téte Krais Jisasna jémbaa yate, Mosesna apakundiké vékusékn̄gwa dunyansale yaréte, de Krais Jisasna kundi yé kun mba vékundarénngé, wa wuné Mosesna apakundiké vékusékn̄gwa du pulak wa yaréwutékwa. Wuné Krais Jisasna jémbaa yate, Mosesna apakundiké vékusékn̄gapuk yakwa nak gaayé du dakwale yaréte, de Krais Jisasna kundi yé kun mba vékundarénngé, wa wuné Mosesna apakundiké vékusékn̄gapuk yakwa du pulak yaréwutékwa. Wunga yate wuné Krais Jisasna apakundi vékute Gotna apakundi vékuvutékwa. Gotna apakundi yamba yaasékawutékwe wa.

22 Krais Jisasna jémbaamba yaalan du dakwa ras deku mawulé yamba apamama ye yé kun mba téndékwe wa. Mawulé vétik yate de yé kun mba yamba yaténdakwe wa. De Krais Jisaské kuk kwayékapuk yamuké, wa wuné yé kun mba vékulakate dele yaréwutékwa. Yaréte kalik yandakwa jémbaa yamba yawutékwe wa, deku mawulé yé kun mba téndu de Kraiské yé kun mba vékulakandarénngé. Akwi du dakwa Krais Jisasna kundi yé kun mba vékute kulémawulé kéraae yé kun mba yarépékandarénngé wa mawulé yawutékwa. Yate dele jémbaa yate, deku kundi

vékute, dele kundi bulwutékwa. Det yé kun yamuké wa wunga yawutékwa.

23 Krais Jisasna jémbaa yate déku kundi wate wunga yapékawutékwa, Got wuné nak du dak-wale nanat yé kun yandénngé.

Nané ma apamama yananu Got yé kun yakandékwa nanat

24 Musé kéraamuké pétékwa dunyan akwi apamama yate pétendakwa. Yate nakurak male du wa det taalékére yéku musé kéraandékwa. Wunga yandakwanngé wa vékusékngunéngwa. Pétékwa du apamama yakwa pulak, guné waak apamama ma yangunék. Got gunat yé kun yandénngé, apamama ma yangunék.

25 Musé kéraamuké pétékwa dunyan de baka yamba pétendakwe wa. De yé kunmba pétémuké, deku sépé deku mawulémba waak apamama wa yandakwa. Yate wa pétendakwa. Wan baka musé kéraamuké wa pétendakwa. Wani musé bari késkandékwa. Nané ma apamama yakwak, Got kukmba tiyaaké yandékwa musé kéraamuké. Wani yéku musé apapu apapu rapéka-kandékwa. Katik késké dé.

26 Musé kéraamuké pétékwa du yé kunmba yéndakwa, pétendakwa yaambumba. Nakurak-mawulé yate wa pétépété ye saambakndakwa. Késpulak nakpulak mawulé yamba yandakwe wa. Wani du pulak wuné nakurakmawulé yate yé kunmba yétéwutékwa, Gorké yénangwa yaambumba.

Taambat waariyakwa du de yé kunmba vékulake deku taambaké wa apamama yandakwa. Yate

viyaandakwa. Baka yamba viyaandakwe wa. Yandakwa pulak, wuné yékunmba vékulakate Gorké yawutékwa jémabaaké apamama yawutékwa. Baka yamba yawutékwe wa.

²⁷ Wuné Gotna jémbaa yékunmba yaké we, wuna sépé wuna mawuléké waak wa apamama yawutékwa. Krais Jisasna kundi nak du dakwat wa kwayéwutén. Got wunéké kuk kwayékopuk yamuké, wuna sépé wuna mawulémba waak wa apamama yawutékwa. Guné, wuné yakwa pulak, guna sépé guna mawulémba waak ma apamama yangunék, Gotna ménimba yékunmba témuké.

10

Kapérandi musé nana mawulé katik yaavan kurké dé

¹ Guné Krais Jisasna jémbaamba yaale wuna aanyé waayéka nyangengu pulak tékwa du dakwa, guné kurkale ma véku. Du dakwa ras deku sépé deku mawuléké waak apamama yakapuk yandaka Got det kuk kwayéndénngé, yékunmba vékusékngunénngé mawulé yate, wa gunat wawutékwa.

Talimba nané Judana gwaal waaraanga maandéka bakamu, du yarékapuk taalémba Mosesale yeýé yaayandaka, Got deké yékunmba véte wandéka wa buwi nak taawan. Taawe téte taale yéndéka dé Got buwimba yatéte wa det yéké yandakwa yaambu wakwasnyéndén. Wakwasnyéndéka de akwi arula buwimba yéténdarén. Yéténdaka Got wandéka néma solwara deku yaambu yamba taakatépédékwe

wa. Got wandéka de akwi yékunmba ye wani solwaramba vaatindarén.

² De Mosesale arula wani buwimba ye wa wani solwaramba vaatindarén. De akwi wunga yate wa Mosesale nakurakmawulé yandarén. Wanngé, Got det baptais kwayé pulak wa yandén.

³⁻⁴ De du yarékapuk taalém̄ba Got wandéka de akwi kakému kulak kandarén. Néma matumba nak kulak yaalandéka wa de akwi kandarén. Krais Jisas wa kwayén wani kakému kulak. Dé kulak kandarén matu pulak téte, wa deku mawulat yékun yandén. Dele wa yétendén.

⁵ Got wani yéku musé akwi du dakwat kwayéndéka némaamba du dakwa Gotna kundi yékunmba yamba vékundakwe wa. Yandaka Got déké kalik yandéka de du yarékapuk taalém̄ba wa lambiyakndarén.

⁶ Nana gwaal waarranga maandéka bakamu wunga yandarénngé, yékunmba ma vékulakangunék. Vékulake vékusékte guné de yan pulak, kapérandi musé yaké yambak. De kapérandi muséké wa mawulé yandarén.

⁷ De ras papungotna yém̄ba kavérékndarén. Yandarénngé ani kundi wa kwaakwa Gotna nyéngaamba anga: Du dakwa papungotna yé kavérékte wa kakému karéndarén. Katake waaraape kétindarén. Guné yandarén pulak, papungotna yé kavérékngé yambakate.

⁸ Guné nak du dakwale kapérandi musé yaké yambak, deku du dakwa ras yaténdarén pulak. Yaténdaka Got wandéka de nakurak nyaa némaamba (23,000) wa lambiyakndarén.

⁹ Deku du dakwa ras Ném̄an Duna kundiké kuk

kwayéte anga wandarén, “Nanat yékun yaké dé, kapuk?” Wunga waténdaka Got watakandéka kaambe wa det tindaka kiyaandarén. De yan pulak, Gotna kundiké kuk katik kwayéké nané.

¹⁰ Deku du dakwa ras Gorét waarundarén. Waarundaka Got wandéka wa déku kundi kure gaayakwa du dakwat viyaakwa du wa yaae det viyaandéka kiyaandarén. De yan pulak, guné Gorét waaruuké yambakate.

¹¹ Wani kapérandi musé nana gwaal waaraanga maandéka bakamuké wa yaan. Yaandéka dé Gotna du nak wani muséké Gotna nyéngaamba wa viyaatakandén, nané wani kapérandi musé yakapuk yate yéku mawulé vékute yékunmba yarénanénngé. Nané ani képmaa bari késqué yakwa sapak yaréte wani muséké vékusékte yékunmba male ma tékwak. Guné wani muséké ma kurkale vékulakate yaréngunék.

¹² “Nané wani kapérandi musé yamba yanangwe wa.” Wunga wamunaangunu, yékunmba ma vékulakangunék, guné waak kapérandi musé yakapuk yamuké.

¹³ Kapére mawulé gunéké wa yaandékwa. Gunéké yaakwa kapére mawulé wan akwi du dakwaké yaakwa kapére mawulé pulak wa. Got wa wandén, gunéké yékunmba véké yandékwannngé. Watake gunat yékun yandu wani kapére mawulé guna mawulé katik yaavan kurké dé. Kapére mawulé guna mawulé yaavan kurkapuk yamuké, Got nak yaambu gunat wakwasnyé-kandékwa. Guné wakwasnyéndékwa yaambumba yéngunu, wa

guna mawulé apamama ye téndu guné kapérandi
musé katik yaké guné.

*Gotna yé kavérékte, Satanna yé katik
kavérékngé nané*

14 Guné wuna du dakwa, guné nané Judana gwaal waaraanga maandéka bakamu yaténdarén pulak kapérandi musé yakapuk yamuké, bu-laa gunat a wawutékwa. Guné papungotna yé kavérékngé yambak. Papungorké ma kuk kwayéngunék.

15 Guné yéku mawulé vékukwa du dakwa wa yaréngunéngwa. Guné wani kundiké kurkale ma vékulaka. Wan yéku kundi dé, kapuk kapérandi kundi dé?

16 Krais Jisas nanéké kiyaandénngé vékulakate wa jaawuwe ranangwa. Rate Jisas déku dun-yansale rate yandén pulak, nané akwi kulak kaké yate Gorké mawulé yate, déku yé kavéréknangwa. Yatake, “Déku nyéki wa,” naate, kate, nana Néman Du Krais Jisasale nakurakmawulé yate ranangwa. Nané akwi rate bret bule, “Déku sépé wa,” naate, kate nana Néman Du Krais Jisasale nakurakmawulé yate ranangwa.

17 Nana Néman Du Krais Jisaské vékulakate wa kate ranangwa. Nana Néman Du wan nakurak male wa. Nané némaamba du dakwa dale nakurakmawulé yate wa nakurak kémba téngangwa.

18 Guné Juda du dakwaké ma vékulaka. Gorké kwayéndarén kwaami matunjambémba taakan-dakwa déké. Taakatake wani kwaami kandakwa. Kate wa Gorale nakurakmawulé yate randakwa.

19 Wani kundiké bulaa wawutékwa, Papungorké kwayéndarén kwaamimba mayé apa yamba randékwe wa. Papungot apa yamba yandékwe wa.

20 Gotna kundi vékukapuk yakwa du dakwa papungorké kwaami kwayéte wan Satanna kémngé wa kwayéndakwa. Gorké yamba kwayéndakwe wa. Nak du wani kwaami kate Satanna kémale wa nakurakmawulé yakandakwa. Guné Satanna kémale nakurakmba rate dele nakurakmawulé yamuké kalik yawutékwa.

21 Guné Néman Du Krais Jisasale kakému kulak kate wan dale wa nakurakmawulé yaréngunéngwa. Yaréte yéngä pulak guné Satanna kémale kate, dele nakurakmawulé yaké guné? Yamba yé wa. Wunga yaké yapatingunéngwa.

22 Yéngä pulak dé? Néman Du Krais Jisas kapére mawulé vékute gunéké kalik yandénngé guné mawulé yo? Mawulé yate guné Satanna kémale guné nakurakmawulé yo? Wunga yaké yambakate. Yéngä pulak dé? Guné Satanna yé kavérékte anga waké guné? “Nané apa tapa wa yanangwa. Nané kapérandi musé yananu, wa Néman Du Krais kapérandi musé nanat waambule katik yakataké dé.” Guné wunga waké guné, kapuk? Wunga wate wa yamba vékusékngunéngwe wa déké. Déku mayé apa wa nana mayé apat taalékéran.

Nané apapu apapu Gotna yé ma kavérékngwak

23 Guné ras anga wangunéngwa, “Krais Jisas watépékapuk yandékwa musé wan yakanangwa. Wan yékun wa.” Naangunéngwa. Wuné anga wawutékwa, “Yamba yé wa. Nanat yékun yakapuk yakwa musé waak katik yaké nané.” Naawutékwa. Guné ras anga wangunéngwa, “Mawulé yanangwa akwi musé wan yakanangwa. Wan yékun wa.” Naangunéngwa. Wuné a wawutékwa, “Yamba yé wa. Nana mawulat apa yakapuk yakwa musé katik yaké nané.” Naawutékwa.

24 Guné guna sépéché vékulakaké yambak. Nak du dakwat yékun yaké ma vékulakangunék.

25-26 Gotna nyéngaamba ani kundi wa kwaakwa anga: Ani képmaamba tékwa akwi musé wan Néman Du Gotna musé male wa. Ani képmaa wan Néman Duna képmaa male wa. Nané wani kundi vékute wa vékuséknangwa. Akwi kakému, kwaami waak wan Gotna musé wa. Wunga vékusékte mawulé yanangwa akwi kakému, kwaami kakanangwa. Maketmba kéraandakwa némaamba kwaami taale papungorké wa kwayéndarén. Yi wan wanana wa. Dékumukét yéngä yakét. Wani muséké vékulakakapuk yate, guné mawulé yate wa kakangunéngwa. Guné det anga waatakuké yambak, “Wan kamu kwaami dé? Wan papungorké kwayéndarén kwaami dé kapuk?” Wunga waatakukapuk yate baka ma kangunék. Kate guna mawulémba anga waké yambak, “Wani kwaami kate kapérandi musé wuté yo kapuk?” Akwi kwaami Gotna kwaami randékwangé, guné wunga waké yambak.

27 Krais Jisasna kundi vékukapuk yakwa du nak, déku gaamba kakému kwaami kangunénngé wandu, guné mawulé yate yékangunéngwa. Yéngunu gunat kwayéké yandékwa akwi kakému kwaami kakangunéngwa. Guné dat anga waatakuké yambak, “Wani kwaami wan papungorké kwayéndarén kwaami dé kapuk?” Wunga waatakukapuk yate baka kakangunéngwa. Kate guna mawulémba anga waké yambak, “Kapérandi musé nané yo kapuk?” Naaké yambak.

28 Gunat du nak anga waké dé? “An papungorké kwayéndarén kwaami a.” Wunga wandu, guné wani duké vékulakate déku mawuléké waak vékulakate, wani kwaami kaké yambak. Guné wani kwaami kamunaangunu, kalmu anga waké dé? “Guné wani kwaami kate wa papungotna yé wa kavérékngunéngwa. Wanngé vékulakate wuné papungotna yé kavérékwutan wan yékun wa.”

29 Dé wunga wandu guné déku mawulé yaavan kurkapuk yamuké, wani kwaami kaké yambak.

Guna du nak kalmu wunat anga waké dé? “Wani kwaami kaké wa mawulé yawutékwa. Kamuké wuné nak duna mawuléké vékulakaké wuté?

30 Wuné kaké yawutékwa kakému, kwaamiké vékulakate, Gorké mawulé yate, déku yé kavérékwutékwa. Kavérékte kawutékwa. Wan yéku yapaté wa. Nak du Gorét wawutékwa kakému, kwaamiké wunat katik waaruké dé.” Naaké dé?

31 Guna du nak wunga wandékwān, wa déku mawulé yékunmba yamba te wa. Déku kundiké

vékulakate wa ani kundi wawutékwa. Guné kakému, kwaami, kulak kate, guné nak du dakwaké ma vékulakangunék. De Gotna yé kavérékndarénngé, ma vékulakangunék.

³² Guné Korinsé, guné Juda du dakwa, nak gaayé du dakwa, Krais Jisasna jémbaamba yaalan du dakwaké waak ma vékulakangunék. Vékulakate, de kapérandi musé yakapuk yandarénnngé, guné yékunmba male ma yaréngunék.

³³ Guné wuné yakwa pulak yate ma yaréngunék. Akwi du dakwat yékun yaké vékulakate wa apapu apamama yate yaréwutékwa. Wuné wuna sépat yékun yaké yamba apamama yawutékwe wa. Det yékun yawtu, de kulémawulé kéraae Gorale yékunmba rapékandarénngé, wa apamama yate yaréwutékwa.

11

¹ Wuné Krais Jisas yan pulak wa yawutékwa. Guné wunat véte wuné yakwa pulak ma yangunék.

Dakwa Gotna kundi bulndakwa gaamba Gorét waatakute deku maaka ma saapndarék

² Guné wunéké vékulakate Krais Jisaské wawutékwa kundi wa vékuté-pékaangunéngwa. Wunga yangunéngá wuna mawulé yékun yandékwa.

³⁻⁴ Anga vékusékngunéngwa. Némaamba du anga wandakwa, “Nak du nanéké néma du yamba randakwe wa. Got nakurak wa nana

Néman Du. Maaka saapkapuk yate, wa wakwasnyénangwa wa nak dù nana néma du rakapuk yandakwanngé.” Wunga wate de maaka saapkapuk yate wa Got det wandékwa kundi wandakwa. Deku dakwa anga wandakwa, “Nana dunyansé wan nana néma du wa. Nané nana maaka saape wakwasnyénangwa, nana dunyansé nana néma du randakwanngé.” Wunga wate wa dakwa maaka saape kundi kwayéndakwa. Némaamba du dakwa wunga yate yé kunmba wa yandakwa. Wunga wa vékusékngunénngé. Ani kundi waak vékusékngunénngé wa mawulé yawutékwa. Got néma du wa randékwa Krais Jisaské. Krais Jisas néma du wa randékwa akwi duké. Du néma du wa randékwa déku taakwaké. Wanngé vékusék-ngunénngé wa mawulé yawutékwa. Du Gotna kundi bulnangwa gaamba téte, maaka saape Gorét waatakute, Got det wandékwa kundi kwayéndakwan, wa Gotna yé yamba kavérékndakwe wa.

5-6 Dakwa Gotna kundi bulnangwa gaamba téte, deku maaka saapkapuk ye Gorét waatakute, Gotna kundi kwayéndakwan, wan nékéti yandakwa yapaté wa yandakwa. De deku némbé ma yakésndarék. De deku némbé yakésmuké nékéti yandakwanngé, de Gotna kundi bulnangwa gaamba téte deku maaka ma saapndarék. De Gotna kundi bulnangwa gaamba téte hat raapiye Gorét waatakute, Gotna kundi kwayéndakwan, wa deku du deku néma du randakwanngé, yamba yé kunmba vékulakandakwe wa. Yaambumba tékwá taakwana némbé yakésndaka nékéti

yandakwa pulak, maaka saapkапuk yan taakwa Gotna kundi kwayéte nékéti ma yandarék.

7 Du Gotna kundi bulnangwa gaamba téte, Gotna yé kavérékte, deku maaka katik saapké daré. De Gotna mayé apa ayélapkéri wa wakwasnyéndakwa. Néma du rate Got pulak ayélapkéri wa téndakwa. Du Gorké néma du yamba randékwe wa. Taakwa duna mayé apa ayélapkéri wa wakwasnyéndakwa. Wakwasnyéndaka de du néma du wa randakwa deku taakwaké.

8 Got talimba duwat taale wa yandén. Wanngé wa wani kundi wawutékwa. Got taakwana sépémba du yamba yandékwe wa. Duna sépémba wa taakwa yandén.

9 Got taakwaké yamba vékulakate du yandékwe wa. Dé duké vékulakate wa taakwa yandén.

10 Du de taakwaké néma du randakwanngé vékulakate, wa anga wawutékwa: Taakwa Gotna kundi bulnangwa gaamba téte Gotna yé kavérékte, deku mawulémba anga ma wandardaru, ‘Nana dunyansé wa nanéké néma du randakwa.’ Wunga wate deku maaka ma saapndarék. Gotna kundi kure gaayakwa dunyanséké waak vékulakate wa wunga wawutékwa. De wani taakwaké, “Wan kapérandi musé yakwa taakwa wa,” naakapuk yamuké, wa wani kundi wawutékwa.

11 Nak kundi waak ma véku. Nané Néman Du Krais Jisasna jémbaamba yaale nané anga katik waké nané, “Du yékun wa. Taakwa kapére wa.” Wunga katik waké nané. Du waak taakwa waak wan yékun wa.

12 Taale Got duna sépémba wa taakwa yandén. Yandéka wa bulaa taakwa de dunyanngu kéraandakwa. Got déku kapmang wandéka wa akwi du akwi taakwa yaténdakwa.

13 Guna kapmang kundi bulte ma vékulakangunék. Taakwa maaka saapkapuk ye, Gotna kundi bulnangwa gaamba téte, Gorét waatakundakwan, wan yékun dé kapuk? Yamba wa.

14-15 Got dakwat sémény némbé wa kwayéndén, de deku maaka saapndarénngé. Kwayéndénngé dakwa Gotna kundi bulnangwa gaamba téte Gorét waatakute, deku maaka ma saapndarék. Sévény némbé wan dakwana yéku musé wa. Du sévény némbé téndu wa de yékun yamba yandakwe wa. Nana du dakwa akwi wani muséké wa vékusékndakwa.

16 Guné ras wani muséké waaruéké mawulé yangunu, wa gunat anga wakawutékwa: Nané Krais Jisasna yém̄ba kundi kwayékwa du apapu wanangwa, dakwa Gotna kundi bulnangwa gaamba téte kundi kwayéte, deku maaka saapndarénngé. Gotna kundi yékunmba vékukwa nak du dakwa waak wa wani kundi male wandakwa.

Korinsé de kakému kulak kate wa Néman Duké yamba vékulakandakwe wa

17 Bulaa gunat apakundi ras waké wa mawulé yawutékwa. Yate yangunéngwa muséké guna yé katik kavérékngé wuté. Guné Gotna yé kavérékngé yate jaawuwe rangunéngwa sapak, yéku musé yamba yangunéngwe wa. Guné kapérandi musé yangunéngwa wani musé wa guna mawulé yaavan kurkwa.

18 Taale ani muséké bulkawutékwa. Guné jaawuve rate Gotna kundi bulte, késpulak nakpulak mawulé yate kém̄ba kém̄ba rate, wa yékunmba yamba yaréngunéngwe wa. Nakurakmawulé yakapuk yate wa yaréngunéngwa. Wunga kundi wa vékuwutén. Vékuwutén kundi wan papukundi dé kapuk? Wunga vékulake wa wawutékwa, “Yi wan wanana wa. De kém̄ba kém̄ba wa ran-dakwa. Nakurakmawulé yamba yandakwe wa.” Naawutékwa.

19 Wunga rate késpulak nakpulak mawulé wa yangunéngwa. Yate wa bulngunéngwa. Bule bule kundi giye yéku kundi wakwa duké vékusé-
ngangunéngwa. Wan yékun wa. Guné vékusékte nakurak kém̄ba rakangunéngwa. Wan yékun wa. Késpulak nakpulak mawulé yate kém̄ba kém̄ba raké yambak. Wan kapérandi yapaté wa.

20 Ani kundi vékute wa wawutékwa. Guné Gotna yé kavérékmuké jaawuve nakurakmba rate, kakému kulak kate, Néman Du Krais Jisas gunéké kiyaandénngé yamba yékunmba vékulakangunéngwe wa.

21 Yate guna kakému kulak kure ye, wa nak nak bari guna kakému kulak kéraae kangunéngwa. Nak duké muni waate kwayékapuk yate wa kangunéngwa. Wunga kate kapérandi yapaté wa yangunéngwa. Yangunénḡa ras de kaan-dale yaréndakwa. Ras wa waangété kulak kate waangété yandakwa.

22 Guné wunga yate Gotna du dakwat kapérandi musé wa yangunéngwa. Guné wunga yan-gunénḡa kakému kapuk du dakwa de nékéti yandakwa. Guné wunga yate kapérandi ya-

paté wa yangunéngwa. Wani yapatéké gunat waaruwutékwa. Guné Gotna du dak-waké vékulakakapuk yate némaamba kakémuké mawulé yate, bari kate wa kapérandi yapaté yangunéngwa. Kakému kulak kangunéngwa gaa wa kwaakwa. Némaamba kakémuké mawulé yamunaae, wa taale wamba ma kangunék. Katake ma yaangunék Gotna kundi bulndakwa gaat.

Néman Du Jisas déku dunyansat brerale wain kulakale kwayéndén

23-24 Wa vékuisékwutékwa. Guné Néman Du Jisaské yamba yé kunmba vékulakangunéngwe wa. Yate wa wani kapérandi yapaté yangunéngwa.

Ma véku. Gunat kwayéwutén kundi wan Néman Du Jisas wunat wa yakwasnyéndén. Guné wani kundiké wa yékéyaak yangunén. Wani kundi anga wa: Talimba gaan nak dé Judas Jisas kwayéndén déku maamat. Wunga wa vékusékngunéngwa. Taale wani gaan Néman Du Jisas bret kéraae Gorét anga wandén, “Yéku musé a tiyaaménén. Wan yé kun wa.” Wunga watake bret bule déku dunyansat anga wandén, “An wuna sépé a. Gunat yé kun yamuké wa wuna sépé kwayéwutékwa. Guné wunéké vékulakate wunga ma yapékaténgunék.” Naandén.

25 Wunga wandéka kasékéyakndaka wa wain kulak kéraae, Gotna yé kavéréke det anga wandén, “Ani kulak Gotna kulé kundiké gunat wa wakwasnyéndékwa. Wuna nyéki vaakundu guné véte vékusék-ngangunéngwa, déku kundi sékérékngé yandu. Guné ani kulak kate apapu apapu wunéké ma vékulakangunék.” Naandén.

Déku nyéki vaakundu kiyaaké yandékwannngé vékulakate, wa wani kulakngé wani kundi wandén.

²⁶ Wandénngé gunat a wawutékwa. Guné Néman Duké vékulakate bret wain kulak kate, dé guna Néman Du gunéké kiyaandénngé, wa wakwasnyéngunéngwa. Dé nakapuk waambule yaaké yandékwannngé kaavéréte, guné wunga ma yapékaténgunék.

Néman Duké vékulakakapuk yate bret wain kulak baka kate kapérandi yapaté wa yandakwa

²⁷ Néman Du Jisas nanéké kiyaandénngé, guné déku du dakwaké yékunmba vékulakakapuk yate, kapérandi yapaté yate, kangunéngwanngé vékulakate, wuné ani kundi waak a wawutékwa. Du dakwa yékunmba vékulakakapuk yate, kapérandi mawulé vékute, bret kulak baka kate wa Néman Du Jisasna sépé déku nyékké waak kuk kwayéndakwa. Wunga yate kapérandi yapaté wa yandakwa.

²⁸ De wunga yakapuk yamuké, taale yékunmba vékulakate nak nak deku mawulémba anga ma wandaru, “Nané kapérandi mawulé nané vékwo kapuk? Kapérandi mawulé vékwe, nané wani kapérandi mawulé ma yaasékakwak.” Wunga wate kapérandi mawulé yaasékatake yéku mawulé male ma vékundarék. Vékute Néman Du Jisas deké kiyaandénngé vékulakate bret wain kulak kakandakwa.

²⁹ Du dakwa Néman Du Jisas deké kiyaandénngé vékulakakapuk yate, déku sépé déku nyékké waak vékulakakapuk yate, wani bret wain

kulak baka kandakwan, wa kukmba Got wani kapérandi musé det waambule yakatakandékwa.

30 Guna némaamba du dakwa Néman Duna sépé nyéziké waak yé kunmba vékulakakapuk yate wani bret wain kulak baka ke, wa apamama yakapuk yate, baat yate, ras wa kiyaandarén.

31 Guné Néman Du Jisaské vékulakate, bret wain kulak kamuké mawulé yate, taale guna mawulémba yé kunmba vékulakate, kapére mawulé yaasékatake yéku mawulé vékumunaae, wa kapérandi musé yakapuk yangunu Got gunat katik yakataké dé.

32 Nana Néman Du Got bulaa yananén kapérandi muséké vékulakate nanat kaangél tiyaate, wa nanat déku nyambalésé pulak yakwasnyéndékwa. Wunga yate dé kukmba ani képmaamba téte yékéyaakmba tékwa du dakwat waaruké yandékwa pulak, nanat wunga katik waaruké dé.

33 Wunale Krais Jisasna jémbaamba yaalan du dakwa, wani muséké vékulakate guné anga ma yangunék. Néman Du Jisaské vékulakate, kakému kulak kamuké jaawuwe rate, taale guna akwi du dakwaké ma kaavéréngunék. Kaavéréngunu yaandaru guné akwi rate akwi wa kakan-gunéngwa.

34 Du dakwa ras det néma kaandé yandu, de nak du dakwaké kaavérémuké kalik yamunaae, wa taale deku gaamba ma kandarék. Deku gaamba katake yaakandakwa. Wunga yaandaru guné nana Néman Du Jisaské yé kunmba vékulakate, akwi kapérandi mawulé yaasékatake, guna du

dakwaké vékulakate, dele yé kun mba male rate bret kulak waak ma kanguné k. Wunga yangunu Got guna yapaté ké gunat katik waaruké dé.

Viyaatakangunén kundi ras waak wa kwaakwa. Kukmba wuné guné ké yaae viyaatakangunén nak musé ké kundi wakawuté kwa.

12

Gotna Yaamambi kés pulak napulak mayé apa wa tiyaandékwa

¹ Krais Jisasna jémbaamba yaalan du dakwa, bulaa kundi ras wakawuté kwa, Gotna Yaamambi tiyaandékwa mayé apaké. Guné wani mayé apaké yé kun mba vékusé kngunén ngé wa mawulé yawuté kwa.

² Anga wa vékusé kngunén ngwa. Talimba, guné Gotna kundi vékukapuk yaténgunén sapak, de kundi bulkapuk yakwa papungorké wa guné kure yéndaka, yékéyaakmba, wa papungotna yé kavéré kngunén.

³ Bulaa du dakwa ras anga wandakwa, “Gotna Yaamambi nanat mayé apa tiyaandéka wa déku kundi kwayénangwa.” Naandaka vékungunén ngwa. Yénga pulak deku kundiké vékusé kngé guné? Wan yéku kundi dé, kapuk papukundi dé? Ani kundi vékute wa vékusé kngunén ngwa. Du dakwa anga wandaru, “Jisas wan kapérandi musé yan du wa. Dé kapérandi taalat yénga yéndu.” Wunga wandaru anga wa vékusé kngunén ngwa. Gotna Yaamambi deku mawulé mba yamba randékwe wa. Gotna

Yaamambi deku mawulémba rakaپuk yandu wa du dakwa anga katik waké daré, “Jisas wan nana Néman Du wa.” Gotna Yaamambi deku mawulémba randu wa du dakwa anga wakandakwa, “Jisas wan nana Néman Du wa.”

⁴ Gotna Yaamambi wan nakurak male wa randékwa. Rate késpulak nakpulak mayé apa nanat tiyaandékwa.

⁵ Nana Néman Du wan nakurak male wa randékwa. Randéka nané késpulak nakpulak jémbaa wa yanangwa déké.

⁶ Got wan nakurak male wa randékwa. Rate nané déku du dakwat mayé apa tiyaandékwa, késpulak nakpulak jémbaa yananénngé.

⁷ Wan Gotna Yaamambi nana mawulémba wa randékwa. Rate nanat nak nak mayé apa tiyaandékwa, nané Gotna du dakwat akwi yé kun yananénngé.

⁸ Gotna Yaamambi nana mawulémba rate nanat nak nak késpulak nakpulak mayé apa tiyaandékwa. Tiyaandéka ras nané nyaangét vékupukaakwa du yaréte yéku yapatéké kundi kwayénangwa. Ras Gotna jémbaaké vékusékte kundi kwayénangwa.

⁹ Gotna Yaamambi mayé apa tiyaandéka ras nané Gorké yé kunmba male vékulakate anga wanangwa, “Got akwi kundi wandékwa pulak wunga yakandékwa. Wunga vékuséknangwa.” Naanangwa. Ras nané baat yakwa du dakwat wananga de nakapuk yé kun yandakwa.

¹⁰ Gotna Yaamambi mayé apa tiyaandéka ras nané kulé apanjémba yanangwa. Ras Gotna yémba déku kundi kwayénangwa. Ras nak

du dakwaké wa vékuséknangwa. Gotna Yaamambi deku mawulémba wulaae randéka daré kundi wo, kapuk Satan deku mawulémba wulaae randéka daré kundi wo? Gotna Yaamambi mayé apa tiyaandéka ras nané vékuséknangwa yanangwa kundimba bulnangwa. Ras nané wani kundi vékukangwa yananga Gotna Yaamambi mayé apa tiyaandéka wani kundi kurolakunangwa.

¹¹ Nané Gotna du dakwa wunga yanangwan, wan Gotna Yaamambi male wa wani mayé apa nak nak nanat tiyaandékwa. Gotna Yaamambi male déku mawulémba vékulakate wa wani mayé apa nanat nak nak tiyaakwa.

Kraisna du dakwa akwi wan nakurak duna sépé pulak wa

¹² Nané késpulak nakpulak mayé apa Gotna Yaamambimba kéraae, wa késpulak nakpulak kémba yamba yaténangwe wa. Nakurak kémba male wa yaténangwa. Bulaa ani gwaaménja kundi ma véku. Duna sépé wan nakurak male wa téndékwa. Téndékq rékaamba musé wa tékwa déku sépémba. Wani rékaamba musé téndékka dé sépé nakurak male wa téndékwa. Kraisna jémbaamba yaalan du dakwa nané nakurak duna sépé pulak wa téngangwa.

¹³ Nané yénga pulak nané? Nané Juda du dakwa nané to, kapuk nak gaayé du dakwa nané to? Nak duna kundi vékute déké jémbaa yakwa du dakwa nané to, kapuk mawulé yanangwa jémbaa yakwa du dakwa nané to? Yénga yakét. Dékumukét. Nané akwi nakurakmawulé yate nakurak yémba wa baptais kéraananén. Kéraananga Gotna Yaamambi nakurak male rate

dé nana mawulém̄ba akwi wa randékwa. Rate yandéka nané nakurak kém̄ba rate nakurak duna sépé pulak wa téngangwa.

¹⁴ Anga wa vékuséknangwa. Duna sépém̄ba nakurak musé male yamba te wa. Duna sépém̄ba rékaamba musé wa tékésékwa.

¹⁵⁻¹⁶ Duna maan wan nak musé wa. Duna taamba wan nak musé wa. Wani musé vétik bét véréti nakurak sépém̄ba wa témbérékwa. Duna méni wan nak musé wa. Duna waan wan nak musé wa. Bét jémbaa vétik yate bét véréti nakurak sépém̄ba wa témbérékwa. Nané Krais Jisasna jémbaamba yaalan du dakwa késpulak nakpulak mayé apa kéraae késpulak nakpulak jémbaa yanangwa. Yate nané duna maan, taamba, waan, méni pulak wa téngangwa. Némaamba nak pulak musé nakurak sépém̄ba tékwa pulak, wa nané Krais Jisasna jémbaamba yaalan du dakwa némaamba nak pulak jémbaa yate wa nakurak kém̄ba male yaténangwa. Wunga yatéte nané anga katik waké nané, “De Krais Jisasna jémbaamba yaalan nak du dakwa nakpulak jémbaa wa yandakwa. Nané nakpulak jémbaa a yanangwa. Yate nané dele nakurak kém̄ba yamba téngangwe wa.” Wunga katik waké nané. Nané akwi nakurak kém̄ba wa yaténangwa.

¹⁷ Sépéké nakapuk ma vékulaka. Nana sépém̄ba méni male téndu waan tékapuk yamunaandu nané vékumuké yapatikngatik nané. Nana sépém̄ba waan male téndu taama tékapuk yamunaandu, wa yaama vékumuké yapatikngatik nané.

¹⁸ Got nana sépé wunga yamba yatakandékwe

wa. Akwi musé wa yékunmba yandén, nana sépémba.

¹⁹ Got sépémba tékwa nakurak musé male yamunaandu, wa nana sépé yékunmba katik tékatik dé.

²⁰ Got wunga yamba yandékwe wa. Némaamba musé wa tékwa nana sépémba. Téndéka nana sépé nakurak male wa tékwa.

²¹ Duna méni wan nak musé wa. Duna taamba wan nak musé wa. Bét véréti wan yéku musé wa. Méni taamba sépémba tékapuk yamunaandu, wa sépé katik yékunmba téké dé. Méni waak taamba waak sépémba akwi téndu wa duna sépé yékunmba tékandékwa. Akwi musé téndu sépé yékunmba téké yandékwa pulak, nané Krais Jisasna jémbaamba yaalan akwi du dakwa nakurakmawulé vékute nakurak kém̄ba yékunmba yarékanangwa. Wunga yaréte nané Krais Jisasna jémbaamba yaalan nak du dakwat anga katik waké nané, “Nanékét nana kapmang déku jémbaa yamuké wa mayé apa yanangwa. Guné ma yaange yé.” Wunga katik waké nané. Nané akwi nakurakmawulé yate déku jémbaa yakapuk yananu wa déku kém yékunmba katik téké dé.

²² Nana sépémba tékwa musé raské anga wanangwa, “Wan mayé apa yakapuk yakwa musé wa.” Wunga wanangwa musé nana sépémba tékapuk yamunaandu, nana sépé yékunmba katik tékatik dé.

²³ Nana sépémba tékwa nak muséké anga wanangwa, “Wan baka musé wa.” Naate wani musé laplapét yakusonangwa. Nana sépémba

tékwa nak muséké anga wanangwa, “De wani musé véndaru wan yé kun yamba yé wa.” Wunga wate wa wani musémba musé saawunangwa.

24 Nana sépémba tékwa nak muséké anga wanangwa, “Wan yéku musé wa.” Wunga wate wani musémba musé yamba saawunangwe wa. Got nana sépé ye dé késmusé nakmusé nana sépémba ye nanat wandén, nané, “Baka musé wa,” wanangwa muséké yé kunmba vénanénngé.

25 Nana sépémba tékwa musé kapmang kapmang téndénngé yamba wunga yandékwe wa. Nana sépé nakurakmba téte yé kunmba téndénngé wa wunga yatakandén. Nana sépémba tékwa muséké yé kunmba vénangwa pulak, nané Krais Jisasna jémbaamba yaalan akwi du dakwaké yé kunmba ma vékwak. Véte nané akwi nakurak kémbera yatéte yé kunmba male yatékanangwa.

26 Nana sépé nak tambékm̄ba kaangél vékundu, wa dé akwi sépé kaangél vékukandékwa. Akwi sépé wunga kaangél vékundékwa pulak, Krais Jisasna jémbaamba yaalan nak du kaangél vékundéka nané Krais Jisasna jémbaamba yaalan akwi du dakwa nakurak kémbera yatéte wa kaangél vékunangwa. Déku jémbaamba yaalan nak duna yé kavérékndaka nané déku jémbaamba yaalan akwi du dakwa nakurak kémbera yatéte wani muséké mawulé tawulé yanangwa.

27 Guné Krais Jisasna jémbaamba yaalan du dakwa, guné akwi nakurakmawulé yate déku sépé pulak wa téngunéngwa. Téte guné nak nak sépémba tékwa musé pulak wa téngunéngwa.

28 Téngunéngá Got déku du dakwat wa wandén,

guné nak nak déku jémbaa yangunénngé. Taale mayé apa kwayéte dunyansé rasét wandén, Krais Jisasna kundi kure yéndarénngé. Deku kukmba wa rasét wandén, det wandékwa kundi déku yém̄ba kwayéndarénngé. Kukmba rasét wandén, de du dakwa nyambalésat déku jémbaaké yakwasnyé-ndarénngé. Deku kukmba rasét wandén, de kulé apanjém̄ba yandarénngé. Deku kukmba rasét wandén, de baat yakwa du dakwat kururéndarénngé. Rasét wandén, de nak du dakwat yékun yandarénngé. Rasét wandén, de yéku kundi wandaru de nak du dakwa nakurakmawulé yate nakurak jémbaa yandarénngé. Rasét wandén, de vékusékngapuk yandakwa nak kundimba bulndarénngé.

29 Yénḡa pulak dé? Got wunga wandéka nané akwi Krais Jisasna kundi kure yu? Yamba yé wa. Ras male wa déku kundi kure yéndakwa. Got nanat wandékwa kundi nané akwi nané déku yém̄ba kwayu? Yamba yé wa. Ras male wa déku yém̄ba wani kundi kwayéndakwa. Nané akwi Gotna jémbaaké nané det yakwasnyo? Yamba yé wa. Ras male wa Gotna jémbaaké det yakwasnyéndakwa. Nané akwi kulé apanjém̄ba nané yo? Yamba yé wa. Ras male wa wani apanjém̄ba yandakwa.

30 Nané akwi nané baat yakwa du dakwat kururo? Yamba yé wa. Ras male wa baat yakwa du dakwat kururéndakwa. Nané akwi nané vékusékngapuk yanangwa nak kundimba bulu? Yamba yé wa. Ras male wa vékusékngapuk yandakwa nak kundimba bulndakwa. Nané akwi nané wani kundi kurolakute wo? Yamba yé wa.

Ras male wa wani kundi kurolakute wandakwa.
³¹ Wani mayé apa akwi wan yéku mayé apa wa.
 Ras wan néma yéku mayé apa wa. Guné wani
 mayé apa kéraaké néma mawulé yangunénngé
 wa mawulé yawutékwa.

Bulaa yékunmbaa-sékéyak yaréngunénngé
 kundi ras bulkawutékwa.

13

Nak du dakwaké ma néma mawulé yakwak

¹ Yénga pulak dé? Gotna Yaamambi nanat
 mayé apa tiyaandu nané ani képmaamba tékwa
 du bulndakwa kundi akwi vékukapuk yate, wani
 kundimba wate, Gotna kundi kure gaayakwa
 dunyanna kundimba waak nané wo? Wunga
 wate, nak du dakwaké néma mawulé yakapuk
 yamunaae, wa baka kundiké wa bulkanangwa.
 Miyé kurkale vaakérakapuk yandakwa pulak, wa
 baka kundiké male wa bulkanangwa.

² Gotna Yaamambi nanat mayé apa tiyaandéka
 Got nanat wandékwa kundi nané kwayu ka-
 puk? Nané Got paakwan akwi kundiké nané
 vékuséku kapuk? Nané vékapuk yate yakapuk
 yandarén muséké nané vékuséku kapuk? Nané
 yéku mawulé vékute, Gotna kundi yékunmba
 vékute, némbu nakét wanatu, dé ye animba
 téké dé kapuk? Nané wunga yate, nak du dak-
 waké néma mawulé yakapuk yamunaae, wa nané
 Gotna ménimba gandéndu gandéndakwa male wa
 tékanangwa.

³ Nané nana musé akwi, musékapuk du dakwat
 nané kwayu, kapuk? Nané Gotna kundi kwayéte,

déku jémbaaké male vékulakate yi naananga Gorké kalik yakwa du nana sépé yaamba daré tuwo, kapuk? Nané wani yéku musé yate, nak du dakwaké néma mawulé yakapuk yamunaananu, wa Got nanéké katik mawulé yaké dé.

⁴ Nané nak du dakwaké néma mawulé yate anga yakanangwa. Nané det bari rakarka katik yaké nané. Det yé kun yapéka-kanangwa. Yéku musé deké yaae nanéké yaakapuk yandéka, wa nané det kapére mawulé yamba vékunangwe wa. Nané nana yé katik kavérékngé nané. Yananén muséké katik dusék yate waké nané.

⁵ Nané nak du dakwaké mawulé yakanangwa. Nak du dakwa yé kun mba yarémuké wa dele jémbaa yakanangwa. Nana sépéké male katik vékulakaké nané. Nak du dakwat bari katik wa aruké nané. Nak du dakwa nanat yaavan kutndaru, wa kapére mawulé katik vékuké nané, wani muséké.

⁶ Nak du dakwa kapérandi musé yandaru nané wani muséké mawulé tawulé katik yaké nané. De yéku musé yandaru nané wani muséké yéku mawulé vékukanangwa. Nané nak du dakwaké néma mawulé yate wunga yapéka-kanangwa.

⁷ Nak du dakwaké néma mawulé yananu de nanat kapérandi musé yandaru nané dele yé kun mba yaré péka-kanangwa. Deké néma mawulé yate nané deké nana mawulé mba anga wakanangwa, “Deku kapére mawulé bari yaasékatake yé kun mba yaré kandakwa. Deku kapére mawulé kéké vékulakakapuk yate nané det yé kun ma yapéka kwak.” Naakanangwa.

⁸ Nané nak du dakwaké néma mawulé

yate wa yéku mawulé vékunangwa. Wani yéku mawulé tépékaa-kandékwa. Gotna Yaamambi tiyaakwa késpulak nakpulak mayé apa kukmba késkandékwa. Yandu du dakwa Got det wandékwa kundi déku yém̄ba nakapuk kwayékapuk yandaru, vékuséknangwa yandakwa kundimba nakapuk wakapuk yandaru, vékapuk yate yandarén muséké nakapuk katik vékuséknangé daré. Nak du dakwaké néma mawulé yanangwa yapaté tépékaa-kandékwa.

⁹ Bulaa akwi muséké yamba vékuséknangwe wa. Ayélapkéri muséké male wa vékuséknangwa. Bulaa Got wakwa akwi kundi yamba kwayénangwe wa. Wani kundi ayélapkéri-sékéyak wa wanangwa.

¹⁰ Kukmba Got déku jémbaa yasékéyakndu yéku musé male tékandékwa. Téndu akwi muséké vékuséknangwa. Akwi kundi wakanangwa. Wunga yate yé kunmbaa-sékéyak yarékanangwa. Yarénanu Gotna Yaamambi mayé apa nakapuk tiyaakapuk yandu, wani mayé apa késndu, nak du dakwaké néma mawulé yanangwa yapaté tépékaa-kandékwa.

¹¹ Talimba nané nyambalé yarénanén sapak wa nyambalésé yaréte bulkwa pulak bulnanén. Nyambalésé vékukwa pulak wa vékunanén. Nyambalésé vékulakakwa pulak wa vékulakananén. Bulaa némaan ye nyambalé yare yananén yapaté wa yaasékananén.

¹² Nyambalé ayélapkéri vékusékdakwa pulak, bulaa ayélapkéri-sékéyak wa vékuséknangwa. Glasmba véte nana saawi yamba yé kunmba

vénangwe wa. Ayélapkéri male wa vénangwa. Wunga vénangwa pulak, wa bulaa Gotna yapatéké ayélapkéri vénangwa. Kukmba yaaké yakwa sapak wa Gotna saawi vékanangwa. Bulaa ayélapkérisékéyak wa vékuséknangwa. Kukmba nané Gorké yékunmba vékusék-nganangwa, nanéké vékusékndékwa pulak.

¹³ Gotna Yaamambi tiyaakwa mayé apa késndu yéku yapaté kupuk rapéka-kandékwa. Nané ani yapaté yanangwa. Nané Gorké yékunmba vékulakate déku kundiké wanangwa, “Yi wan wanana wa.” Naanangwa. Nané Gorale apapu apapu yékunmba rapékaké yanangwanngé vékulakate, wa yéku mawulé vékunangwa. Nané nak du dakwaké, Gorké waak wa néma mawulé yanangwa. Wani yapaté akwi wan yéku yapaté wa. Nak du dakwaké, Gorké waak néma mawulé yanangwa yapaté, nak yapatat wa taalékérandén. Wani yapaté wan néma yéku yapaté wa.

14

Gotna Yaamambi nanat tiyaakwa mayé apa

¹ Gunat anga wawutékwa. Guné apamama yate du dakwaké, Gorké waak néma mawulé ma yangunék. Nak kundi waak wawutékwa. Guné deké néma mawulé yate Gotna Yaamambi tiyaakwa késpulak nakpulak mayé apa kéraamuké mawulé ma yangunék. Gotna yém̄ba kundi kwayénanénngé wa Gotna Yaamambi mayé apa nak tiyaandékwa. Wani mayé apa kéraamuké néma mawulé ma yangunék.

2 Ani muséké vékulakate wa wunga wawutékwa. Du vékusékngapuk yandakwa kundimba wate, wa nak du dakwat yamba wandakwe wa. Gorét wa wandakwa. Gotna Yaamambi mayé apa kwayéndéka wa de Got paakwan muséké kundi kwayéndakwa.

3 Gotna du dakwa déku yé kavérékmuké jaawuwe randaka, Gotna yém̄ba kundi kwayékwa dunyansé vékundakwa kundimba wate, wa det wandakwa. Wandaka deku kundi vékundaka deku mawulé apamama yate wa yé kunmba tендékwa. Deku kundi vékute wa mawulé tawulé yandakwa. Yate yéku jémbaa yate wup yamba yandakwe wa.

4 Wunga yandawanngé, Gotna yém̄ba kundi vékusékn̄dakwa kundimba wamuké mawulé ma yangunék. Vékusék-ngapuk yandakwa kundimba wate, wa du dekét deku mawulat male wa yé kun yandakwa. Gotna yém̄ba kundi kwayékwa du, vékusék-ndakwa kundimba wate, wa Gotna du dakwat yé kun yandakwa. Yandaka vékute wa Gorké ras waak vékusékn̄dakwa.

5 Guné akwi vékusékngapuk yandakwa kundimba wangunénngé wa mawulé yawutékwa. Guné Gotna yé kavérékmuké jaawuwe rate, guné némaamba du vékusékngapuk yandakwa kundimba wamuké kalik yawutékwa. Guné akwi Gotna yém̄ba kundi kwayéngunénngé wa néma mawulé yawutékwa. Gotna yém̄ba kundi kwayékwa duna kundi, wa vékusékngapuk yandakwa kundimba wakwa duna kundit taalékérān. Du ras vékusékngapuk yangunéngwa kundimba wakwa duna kundi vékute,

kurolakute, wandaru, wani kundi guna mawulat yékun yakandékwa. De wani kundi kurolakute Gotna du dakwa gunat wani kundi wandaru, wa guné vékute Gorké ras waak vékusékngangunéngwa.

⁶ Krais Jisasna jémabaamba yaalan du dakwa, ma véku. Guné Gotna yé kavérékmuké jaawuwe rangunu, nak du gunéké ye, vékusékngapuk yangunéngwa kundimba gunat wandaru, wa guna mawulat katik yékun yaké daré. De vékusékngunéngwa kundimba bulte, Gotna yém̄ba kundi gunat kwayéndaru, wa guna mawulat yékun yakandakwa. Gotna yém̄ba gunat kundi kwayéte Gotna jém̄baaké gunat yakwasnyéndaru, wa guna mawulat yékun yakandakwa.

Nané vékusékndakwa kundimba det Gotna kundi ma kwayékwak

⁷ Du nak paati kurkale waakapuk yandu, wa du dakwa déku kundi katik yékunmba vékuké daré. Nak du miyé kurkale vaakérakapuk yandu, wa du dakwa wani miyé katik yékunmba vékuké daré.

⁸ Du nak biugel kurkale waakapuk yandu, wa waariyakwa du yékunmba vékukapuk yate, waariyamuké katik yéké daré.

⁹ Wani biugel waandéka yékunmba vékusékngapuk yandakwa pulak, wa guné vékusékngapuk yandakwa kundimba wangunu, wa gunale tékwa du dakwa guna kundi katik kurkale vékusékngé daré. Guné wunga yate deku mawulat katik yékun yaké guné. Baka kundiké wa wakangunéngwa.

10 Késépéri kundi wa rakésékwa ani képmaamba. Wani kundi bulkwa du dakwa wa deku kundi vékusékndakwa. Yi wan wanana wa.

11 Nané Gotna yé kavérékmuké jaawuwe rananu, du nak vékusékngapuk yanangwa kundimba wate wa nana mawulat katik yékun yaké dé. Nak gaayémba yaan du déku kundimba bulndu, nané vékusékngapuk yananu, dé nana mawulat yékun yakapuk yandékwa pulak, wa vékusékngapuk yanangwa kundimba wakwa du nana mawulat katik yékun yaké dé.

12 Guné Gotna Yaamambi tiyaakwa mayé apa kéraamuké wa mawulé yangunéngwa. Yate Gotna du dakwana mawulat yékun yamuké ma vékulakanganék. Vékulakate vékusékndakwa kundimba det wate, deku mawulat yékun yate, Gotna Yaamambi kwayékwa mayé apa kéraamuké ma néma mawulé yangunék.

13 Gotna du dakwa Gotna yé kavérékmuké jaawuwe randaru, vékusékngapuk yandakwa kundimba waké yakwa du de Gorét ma waatakundaru, déku Yaamambi mayé apa kwayéndu wani kundi kurolakute det wamuké.

14 Ma vékulaka. Gotna Yaamambi mayé apa tiyaandu nané vékusékngapuk yanangwa kundimba Gorét waatakunanu, wa nana kwaminyan Gorale kundi bulkandékwa. Bulndu wani kundiké vékusékngapuk yananu nana mawulé baka tékandékwa.

15 Yéngä pulak ye yékun yaké nané? Nané anga ma yakwak. Gotna Yaamambi mayé apa tiyaandu nané vékusékngapuk yanangwa kundimba Gorét

waatakananu nana kwaminyan Gorale kundi bulkandékwa. Gotna Yaamambi mayé apa tiyaandu nané vékunangwa kundimba waak Gorét waatakute wani kundi vékuséknanu nana mawulé Gorale bulkandékwa. Vékusékngapuk yanangwa kundimba, vékunangwa kundimba waak, Gorét waatakute yékunmba yakanangwa. Gotna Yaamambi mayé apa tiyaandu, nané vékusék-ngapuk yanangwa kundimba Gorké gwaaré waananu, nana kwaminyan Gotna yé kavérék-ngandékwa. Gotna Yaamambi mayé apa tiyaandu, vékunangwa kundimba waak Gorké gwaaré waananu, nana mawulé Gotna yé kavérék-ngandékwa. Vékusékngapuk yanangwa kundimba, vékunangwa kundimba waak, Gorké gwaaré waate yékun yakanangwa.

16 Guné wunga yakapuk yate, vékusékngapuk yangunéngwa kundimba male Gotna yé kavérékngunu, yékéyaakmba tékwa du dakwa gunale rate wani kundi vékukapuk yate, Gotna yé kavérékngunéngwanngé de yénga pulak anga waké daré? “Yi wan wanana wa.” Guna kundi vékukapuk yate wunga katik waké daré.

17 Guné vékusékngapuk yangunéngwa kundimba wate, wa Gotna yé yékunmba kavérék-ngangunéngwa. Kavérékte vékusékngapuk yandakwa kundimba wangunu, wa guna kundi deku mawulat katik yékun yaké dé.

18 Gotna Yaamambi wunat mayé apa tiyaandéka wuné kapmang yaréte késépéri apu wa vékusékngapuk yawutékwa kundimba wawutékwa. Gotna Yaamambi gunat mayé apa kwayéndéka wa vékusékngapuk yangunéngwa

kundimba wangunéngwa. Wunat tiyaandén mayé apa wa gunat kwayéndén mayé apat taalékérān. Wunat tiyaandén mayé apaké wa Gotna yé kavérékwutékwa.

19 Yawutéka Gotna du dakwa jaawuwe rangunéngā wuné nak mayé apaké mawulé yawutékwa. Wuné det vékusékndakwa kundimba wawutu, de Gorké yé kunmba vékuséknadarénngé wa mawulé yawutékwa. Wuné det vékusékngapuk yandakwa kundimba wamuké kalik yawutékwa. Vékusékndakwa ayélapkéri kundi, vékusékngapuk yandakwa némaamba kundit wa taalékérakwa. Vékusékndakwa ayélapkéri kundi wan yé kun wa. Ayélapkéri kundi kwayéte deku mawulat yé kun yakawutékwa.

20 Krais Jisasna jém̄baamba yaalan du dakwa, ma véku. Guné guna mawulémba nyambalé pulak yaréké yambak, vékusékngapuk yangunéngwa kundimba wangunéngwanngé. Makal nyambalé yékéyaakmba yaréndakwa pulak, guné kapérandi muséké yékéyaakmba téngunénngé wa mawulé yawutékwa. Néma du dakwa vékusékndakwa pulak, guné Gotna muséké yé kunmba vékuséknungénngé wa mawulé yawutékwa.

21 Talimba Gotna yémba kundi kwayétan dunyansé Juda du dakwat vékundakwa kundimba wandaka yamba vékundakwe wa. Yandarénngé ani kundi Gotna nyéngaaamba wa kwaakwa anga: Néman Du Got anga wandén, “Késpulak nakpulak kundimba Juda du dakwat wakawutékwa. Nak gaayéna kundimba det wawutu wa wuna kundi katik kurkale vékuké daré.”

Naandén.

22 Got Juda du dakwat vékusékngapuk yandarén kundimba wunga wate déku mayé apa wa wakwasnyéndén. Wakwasnyéndéka a vékuséknangwa. Gotna Yaamambi du rasét mayé apa kwayéndéka de vékusékngapuk yandakwa kundimba wandaka Krais Jisasna jémbaamba yaalan du dakwa Gotna mayé apaké yamba vékusék-ndakwe wa. Wani kundi wandaka de Krais Jisaské vékusékngapuk yakwa du dakwa Gotna mayé apaké wa vékusékdakwa. Gotna Yaamambi du rasét mayé apa kwayéndéka Gotna yém̄ba vékusék-ndakwa kundimba wandaka de Krais Jisaské vékusékngapuk yakwa du dakwa Gotna mayé apaké yamba vékusékdakwe wa. Wani kundi wandaka de Krais Jisasna jémbaamba yaalan du dakwa Gotna mayé apaké wa vékusékdakwa. Vékusékte apamama yate yé kunmba tékandakwa.

23 Gotna du dakwa akwi jaawuwe rate, vékusékngapuk yandakwa kundimba wandaru, yékéyaakmba tékwa du dakwa ras wulaae, wani kundi vékusékngapuk yate, véte anga wakandakwa, "Wani du dakwa waangété wa yandakwa." Naakandakwa.

24-25 Gotna du dakwa akwi jaawuwe rate, Gotna yém̄ba vékusékdakwa kundimba wandaru, wa yékéyaakmba tékwa du dakwa ras wulaae wani kundi vékukandakwa. Vékute yandarén kapérandi muséké vékulaka-kandakwa. Vékulakate deku kapére mawuléké vékusék-ngandakwa. Vékusékte waandé daate Gotna yé kavérék-ngandakwa. Yate anga wakandakwa, "Got gunale wa téndékwa. Yi

wan wanana wa.” Naakandakwa.

De jaawuwe Gotna yé kavérékte yékunmba ma yaréndarék

²⁶ Krais Jisasna jémabaamba yaalan du dakwa, ma véku. Guné jaawuwe rate Gotna yé kavérékte guné akwi anga ma yangunék. Nak du gwaaré waandéka nak du gunat Gotna jémabaaké yakwasnyéndékwa. Yandéka nak du Gotna yém̄ba kundi kwayéndékwa. Yandéka nak du vékusékngapuk yangunéngwa kundimba wandéka nak du wani kundi kurolakute gunat wandékwa. Guné akwi wunga yate wamba jaawuwe rakwa du dakwana mawuléché ma vékulakangunék. Deku mawulé apamama ye yékunmba téndénngé, ma yékun yangunék.

²⁷ Vékusékngapuk yangunéngwa kundimba waké mawulé yakwa du vétik kupuk male wa wakandakwa. Némaamba dunyan wani kundimba katik waké daré. Nak du taale wandu nak du kukmba wakandékwa. Wandu nak du ma wani kundi kurolakute gunat wandék.

²⁸ Kundi kurolakukwa du nak rakaapuk yandu, vékusék-ngapuk yangunéngwa kundimba wakwa du gunale jaawuwe rate, wani kundi katik waké daré. De yakélak randaru deku kwaminyan male Gorale bulkandakwa.

²⁹ Du vétik kupuk Gotna yém̄ba kundi kwayékandakwa. Kwayéndaru wamba jaawuwe rakwa du dakwa vékute wani kundiké yékunmba vékulaka-kandakwa.

³⁰ Du nak wandu, Got nak duwat nak kundi wandu, wa dé waarape téte wani kundi

wakandékwa. Taale wan du yakélak rate vékukandékwa.

³¹ Wunga yate guné nak taale nak kukmba nak kukmba wunga guné Gotna yém̄ba kundi kwayéké ya. Kwayéngunu akwi du dakwa vékuséndaru deku mawulé apamama yate yé kunmba tékandékwa.

³²⁻³⁴ Guné jaawuwe rate, Gotna yé kavérékte, nakurakmawulé yate yé kunmba yaréngunénngé, wa Got mawulé yandékwa. Guné kapére mawulé yate sépélak yarémuké wa Got kalik yandékwa. Yandékwanngé Gotna yém̄ba kundi kwayékwa du deku mawulémba deku kundiké yé kunmba vékandakwa. Véte yéku kundi wamuké vékuséngandakwa.

Gotna jémbaamba yaalan du dakwa jaawuwe rate dakwa yakélak randakwa pulak, guné waak Gotna kundi bulké jaawuwe rate, dakwa yakélak ma randarék. Kundi katik bulké daré. Wani muséké Gotna nyéngaamba apakundi nak wa kwaakwa anga: Dakwa de duwat némaan katik yaké daré.

³⁵ Dakwa Gotna kundiké nak yé kunmba vékuséngé mawulé ye, de ye deku gaamba rate, deku duwat yénḡa waatakundaru. Guné Gotna du dakwa déku gaamba rate déku yé kavérékte, dakwa kundi wandakwan, wa de wunga yate kapére yapaté wa yandakwa.

³⁶ Kamuké guné dakwaké wawutén kundi vékukapuk yate guné nak kundi bulu? Wunga yate wa kapére yapaté yangunéngwa. Got taale gunat yamba wandékwe wa. Guné male, guné Gotna kundi kéraak? Kéraangunénḡa de ras

yamba kéraandakwe, kapuk yéngä pulak dé? Guné male Gotna kundi kéraamunaae, wa kulé kundi wangunu vékukatik nané. Guné male Gotna kundi yamba kéraangunéngwe wa. Yate wanánén kundiké kuk kwayéké yambak.

³⁷ Guna du ras anga wandaru, “Got déku kundi nanat wa tiyaandén. Gotna Yaamambi mayé apa nanat wa tiyaandékwa.” Wunga wandaru, de gunéké viyaatakawutékwa kundiké vékusékndarénngé mawulé yawutékwa. Néman Du Got wunat anga wandén, “De akwi yé kunmba vékundarénngé méné wani kundi ma viyaatakaménu.” Naandén.

³⁸ Guna du ras wani kundiké kuk kwayéndaru, wa deké ma kuk kwayéngunék.

³⁹ Wuna du dakwa, guné Gotna kundi bulké jaawuwe rate, Gotna yém̄ba kundi kwayémuké néma mawulé ma yangunék. Yangunu guna du ras vékusékngapuk yangunéngwa kundimba waké mawulé yandaru, guné det waaraké yambak.

⁴⁰ Yate Gotna yé kavérékte yé kunmbaa-sékéyak ma yaréngunu. Yéku mawulé vékute kundi ma kwayéngunék. Sépélak waké yamarék. Nak taale nak kukmba nak kukmba wunga wate yé kunmba ma wangunék.

15

Krais kiyaae nakapuk taamale waarpndén

¹ Krais Jisasna jémbaamba yaale wuna aanyé waayéka nyangengu pulak tékwa du dakwa, guné ma véku. Gunat Krais Jisaské wawutén kundiké

vékulaka-ngunénngé wa mawulé yawutékwa. Guné wani kundi wa vékungunén. Vékungunéngé guna mawulé apamama yate wa yékunmba téndékwa.

² Guné wani kundi yékunmba vékuté-pékaangunu, wa Got gunat kulémawulé kwayéndu guné yékunmba rapéka-kangunéngwa apapu apapu. Guné wani kundi yékunmba vékukapuk yangunu, wa katik yékunmba rapékaké guné.

³ Wuné Krais Jisasna kundi vékwe gunat wa kwayéwutén. Kwayéte gunat anga wa wawutén. Wan néma kundi wa. Wani kundi anga wa: Krais Jisas yananén kapéremuséké wa kiyaandén, talimba Gotna nyéngaamba viyaatakandarén pulak.

⁴ Kiyaandéka kwaawumba rémndarén. Rémtakandaka nyaa vétik yéndéka kupukmba ganmbamba Got wandéka wa nakapuk taamale waaraapndén. Talimba wani muséké waak wa viyaatakandarén Gotna nyéngaamba.

⁵ Krais Jisas taamale waarape taale Pitaké yéndéka Pita véndén wa dé. Véndéka kukmba dale yeýé yaayatan dunyanngé yéndéka de akwi véndarén dé.

⁶ Kukmba dé némaamba (500 pulak) du dakwaké yéndéka wa véndarén dé. Wani du dakwa talimba déku jémbaamba wa yaalandarén. Wani du dakwa némaamba a wayéka yarépékandakwa. Ras de wa kiyaaton.

⁷ Kukmba Krais Jisas dé néma du Jems, Jisasna kundi kure yaakwa dunyan raské waak yéndéka de akwi wa véndarén dé. Némaamba du dakwa Krais Jisasét véndaka wa vékuséknangwa, Krais Jisas taamale waaraapndénngé.

8 Sésékuk sékéyakmba dé wunéké yaandéka wa vewutén dé. Aasa nyaan kurkale tékapuk ye bari kéraaléka nyaan yékun yakapuk yakwa pulak, wa wuné yékun yakapuk yaréwutéka dé wunéké yaandéka vewutén dé.

9 Ani kundiké vékulakate wa wunéké wunga wawutén. Krais Jisasna kundi kure yaakwa nak dunyan néma du randakwa. Wuné Krais Jisasna kundi kure yaakwa du wuné baka du a téwutékwa. Talimba Gotna du dakwat wa yaavan kuruwutén. Yéku du yamba téwutékwe wa. Du ras wunéké anga wandakwa, “Dé yéngä pulak Krais Jisasna yém̄ba kundi kwayéké dé? Dé yéku du yamba yé wa. Gotna du dakwat yaavan kutndénngé, ‘Dé Krais Jisasna du wa,’ katik naaké nané déké.” Naandakwa.

10 Wan Got dé wunéké yékunmba véndén wa. Véte yéku mawulé tiyaandéka bulaa Krais Jisasna kundi kure yaakwa du a téwutékwa. Got yéku mawulé tiyaandéka wuné baka yamba yaréwutékwe wa. Tiyaandén jémbaa yate néma jémbaa yawutékwa. Yawutékwa jémbaa nak duna jémbaat wa taalékeran. Wuna kapmang wani jémbaa yamba yawutékwe wa. Got wunéké sémbéraa yate wunat yékun yandéka wa wani jémbaa yawutékwa.

11 Krais Jisasna kundi kure yaakwa nak du déké jémbaa yandaka wa wuné waak déké jémbaa yawutékwa. Nanéké vékulakaké yambak. Wananén kundiké ma vékulakangunék. Nané nakurak kundi gunat wa wanenén, Krais Jisas kiyaee nakapuk taamale waarpndénngé. Guné

wani kundi vékwe anga wa wangunén, “Yi wan wanana wa.” Wunga wate yéku mawulé vékute yékunmba yaréngunéngwa.

Jisasna jém̄baamba yaale kiyaan du dakwa taamale waarapkandakwa

¹² Ma vékungunék. Krais Jisas kiyaandéka Got wandéka nakapuk taamale waarapndénngé apapu wanangwa. Wananga yékunmba wa vékungunéngwa. Bulaa guna du ras anga wandakwa, “Kiyaan du dakwa katik nakapuk taamale waarapké daré.” Wunga wate yékéyaakmba téte wa yékunmba yamba wandakwe wa.

¹³ De yéku kundi watémunaandaru, wa Krais Jisas kiyaae Gotna kundi vékwe nakapuk katik taamale waarapkatik dé.

¹⁴ Krais Jisas kiyaae, dé nakapuk taamale waarapkapuk yamunaandu, wa nané Gotna kundi kwayékwa du papukundi wanunu, wa guné déké yékunmba vékulakate katik yékunmba yakatik guné.

¹⁵ Anga wanenén, “Krais Jisas kiyaandéka Got wandéka wa nakapuk taamale waarpndén.” Wunga wanenénngé, Jisas taamale waarapndénngé Got wakapuk yamunaandu, wa papukundi wakatik nané Gorké. Yékéyaakmba tékwa du anga wandakwa, “De nakapuk taamale waarapndarénngé, Got kiyaan du dakwat katik waké dé.” Naandakwa. Deku kundi yéku yamunaandu, wa Jisas taamale waarpndénngé, Got dat katik wakatik dé. Deku kundi wan papukundi wa. De nakapuk taamale waarpndarénngé, Got kiyaan du dakwat wa wandékwa.

16 Got kiyaan du dakwat nakapuk taamale waarapndarénngé wakapuk yamunaandu, nané anga wakatik nané, “Krais Jisas kiyaandéka Got dat yamba wandékwe wa, dé nakapuk taamale waarapndénngé.” Wunga katik waké nané. Got wandéka wa Krais Jisas nakapuk taamale wa waarapndén.

17 Krais Jisas kiyaae dé nakapuk taamale waarapndénngé Got wakapuk yamunaandu, wa guné déké yé kunmba vékulákangunu dé gunat yé kun katik yaké dé. Wunga yakapuk yamunaandu, wa kapéremusé yakwa du dakwa Gotna mé nimba rapékakatik guné.

18 Got kiyaan du dakwa taamale wa arapndarénngé wakapuk yandu, yé kéraakmba yatékwá duna kundi yé kun yamunaandu, wa Krais Jisasna kundi yé kunmba vékwe kiyaan du dakwa Gorale katik rapékakatik daré. De lambiyakngatik daré.

19 Nané Krais Jisasna kundi yé kunmba vékunananu, Got nanat yé kun yandu, nané ani képmaamba male yé kunmba yaréte, kukmba kiyaananu, nanat yé kun yakapuk yamunaandu, wa katik yé kunmba yarékatik nané. Wunga yakapuk yamunaananu, wa nak du dakwa nanéké anga wakatik daré, “Wani du dakwaké sémbéraa yakanangwa. De papukundi wate waangété mawulé wa yandakwa. Deku waangété mawulé nak du dakwana waangété mawulat wa taalékérən.” Wunga katik waké daré. Got kukmba waak nanat wa yé kun yakandékwa.

20 Deku kundi papukundi wa. Krais Jisas

kiyaandéka Got wandéka wa nakapuk taamale waaraapndén. Yi wan wanana wa. Wan yéku kundi wa. Got Krais Jisasét taale wunga wandéka a vékuséknangwa. Kukmba Got wandu de kiyaan du dakwa nakapuk taamale waaraapkandakwa.

21-22 Talimba du nak Adam kapéremusé yandén. Yandéka wa akwi du dakwa a kiyaandakwa. Nak du Krais Jisas nanéké yéku jémbaa wa yandén. Yandénngé, Got wandu kiyaan du dakwa nakapuk taamale waaraapkandakwa. Akwi du dakwa wan Adamna gwaal waaranga maandéka bakamu wa nané. Nané kapéremusé yate ye wa kiyaakanangwa. Nané Krais Jisasna jémbaamba yaalan du dakwa déku kémba wa ténanngwa. Te kukmba kiyaananu, Got wandu, nané Krais Jisasna jémbaamba yaalan du dakwa nakapuk taamale waaraape dale apapu apapu yékunmba rapéka-kanangwa.

23 Talimba Got anga wandén, Krais Jisas taale taamale waaraapndu, nané kukmba taamale waaraapmuké. Wandéka taale Krais Jisas yananén kapérandi muséké kiyaandéka Got wandéka wa nakapuk taamale waaraapndén. Kukmba Krais Jisas nakapuk waambule yaae wandu nané déku jémbaamba yaalan du dakwa akwi nakapuk taamale waaraapkanangwa.

24-26 Krais nakapuk waambule yaaké yandékwa sapak akwi musé késkandékwa. Krais Jisas néma du wa rakandékwa. Randu Got wandu déku maamat viyaandu déku mayé apa wa deku mayé apat taalékéraké yakwa. Taalékérandu dé deké waak néma du randu de waak déku kundi vékukandakwa. Krais Jisas dé déku

jémbaaké kalik yan néma du, déku jémbaaké ka-lik yan gavman, Satanna kémét waak yaavan kurkandékwa. Kukmba dé kiyaanangwa yapaté yaavan kurkandékwa. Yaavan kutndu wani sapakmba yatékwa du dakwa katik kiyaaké daré. Krais Jisasna mayé apa déku maamana mayé apat akwi taalékérändu wa déku du dakwa akwi musé waak déku aapa Gorét kwayékandékwa. Kwayéndu Got néma du rate deké mayé apa yakandékwa.

²⁷ Krais kiyaanangwa yapaté yaavan kurké yandékwannngé, Gotna nyéngaamba déku du nak ani kundi wa viyaatakandén anga: Got anga wandén, déku mayé apa akwi du dakwa akwi musé waak deku mayé apat taalékérändu néma du ramuké. Wani du wani kundi viyaatakate, akwi muséké néma du raké yandékwannngé viyaatakate, Gorké yamba wandékwe wa. Krais Jisas akwi du dakwa akwi muséké waak néma du rakandékwa. Wunga raké yandékwannngé Got wa wandén. Wandénngé, Krais Jisas dé Gorké néma du katik raké dé.

²⁸ Krais Jisas akwi du dakwa, akwi muséké waak, néma du rate, dé wani du dakwa wani musé waak déku aapa Gorét kwayékandékwa. Kwayéndu dé Got kapmang wa néma du rakandékwa, akwi du dakwa, akwi muséké waak.

²⁹ Krais kiyaee taamale waarapndén kundi papukundi yamunaandu, wa guna du dakwa ras kiyaan du dakwaké vékulakate, Néman Du Jisasna yémba nakapuk baptais kéraae, wa yamba yékun yandakwe wa. Du ras anga wandakwa, “Kiyaan du dakwa taamale waarapndarénngé Got katik

waké dé.” Wunga wandaru kiyaan du dakwa taamale waarpakapuk yandaru, guna du dakwa ras kiyaan du dakwaké vékulakate, Néman Du Jisasna yém̄ba nakapuk baptais kéraae, wa det yékun katik yaké daré.

³⁰ Kiyaan du dakwa taamale waarpakapuk yamunaandaru, wa nané Gotna jémbaa yate, nanat yaavan kurké mawulé yakwa duké katik yéké nané. A vékuséknangwa. De nanat viyaandaru kiyaamunaananu, wa Got wantu nané nakapuk taamale waarpakanangwa. Wunga vékusékte deku gaayét yéte mawulé tawulé yanangwa.

³¹ Krais Jisasna jémbaamba yaalan du dakwa, guné nana Néman Du Jisasale nakurakmawulé yate yaréngunénga, wa gunéké mawulé tawulé yawutékwa. Yi wan wanana wa. Gunéké mawulé tawulé yate gunat ani kundi wawutékwa. Akwi nyaa némaamba du wunat viyaandékngé vékulakandakwa.

³² Ani gaayé Efesusmba tékwa dunyansé de waaléwasa yakwa pulak, wunat viyaandékngé yandarén. Kiyaan du dakwa taamale waarpakapuk yandaru nané ras du yakwa pulak ma yawkak. Wani du anga wandakwa, “Yénḡa yakét. Dékumukét. Kiyaae késkanangwa. Kukmba katik raké nané. Bulaa a yékunmba yarénangwa. Nané némaamba kakému kulak kakanangwa. Ye nak nyaa baka kiyaakanangwa.” Wunga wate wa yéku kundi yamba wandakwe wa. Wunga wa vékuséknangwa. Vékusékte nané de yakwa pulak, katik yaké nané.

³³ Ani kundi guné ma véku: “Kapérandi yapaté

yakwa du dakwa dele yeýé yaayakwa du dakwana mawulé wa yaavan kutndakwa.” Naandakwa. Yi wan wanana wa. De gunat paapu yakapuk yamuké, yékunmba vékulake dele yeýé yaayaké yambak.

³⁴ Guné yékéyaakmba téte kapéremawulé wa vékungunén. Vékungunén kapére mawulé yaasékatake, kapéremusé nakapuk yaké yambak. Guna du dakwa ras Gorké vékusékngapuk yate anga wandakwa, “Got kiyaan du dakwat katik waké dé, de nakapuk taamale waarapndarénngé.” Naandakwa. Guné wani yapatéké nékéti yangunénngé wa wani kundi wawutékwa.

Kiyaan du dakwa taamale waarapndaru deku sépé nakpulak yakandékwa

³⁵ Du ras anga wakandakwa, “Kiyaan du dakwa taamale waarapké yandakwa kundi wan waangété kundi wa. Kiyaan du dakwa yénga pulak taamale waarapké daré? De yénga pulak sépé kure téké daré?”

³⁶ Wunga wandaru anga wakawutékwa: Guné waangété du wa. Ma vékulaka. Maaku sék taawutakangunu képmaamba re kukmba dé nakapuk buréle yaalakandékwa. Rékaa yakapuk yan maaku sék taawutakangunu kukmba nakapuk katik buréle yaalaké dé. Rékaa yan maaku sék taawutakangunu kukmba dé nakapuk buréle yaalakandékwa. Maaku sék rékaa ye nakapuk buréle yaalakwa pulak, du dakwa kiyaae nakapuk taamale waarapkandakwa.

37 Taawungunéngwa musé wan makal musé wa. Guné maakuna apa yamba taawungunéngwe wa. Sék taawutakangunu buréle yaale maakuna apa waarekandékwa.

38 Nak sék nak apa wa yaalakandékwa. Yandu nakpulak sék nakpulak apa wa yaalakandékwa. Akwi sék dekét deku apa male wa yaalakan-dakwa. Wani sékngé Got déku mawulémba wandéka wa késkulak nakpulak mayé apa wa yaalandékwa. Guné sék taawungunu wa nakpu-lak musé ye buréle yaalakandékwa. Sék nakpu-lak yandékwa pulak, guné kiyaan du dakwa rémngunu wa de nakpulak sépé ye taamale waarpkandakwa.

39 Akwi musé nakurak sépé yamba kure téndakwe wa. Késpulak nakpulak sépé wa kure téndakwa. Dunyan wa nakpulak sépé kure téndakwa. Baangmba tékwa baalé waasa wa nakpulak sépé kure téndakwa. Api nakpulak sépé wa kure téndakwa. Gukwami nakpulak sépé wa kure téndakwa.

40 Nyétmba musé ras wa rakwa. Képmambá musé ras wa rakwa. Nyétmba rakwa musé wan nakpulak wa. Képmambá rakwa musé wan nakpulak wa.

41 Nyaa, baapmu, nyétmba tékwa akwi kun de akwi wan yékun wa. Nyaa wan nakpulak wa. Baapmu wan nakpulak wa. Kun wan nakpulak wa. Akwi kun nakurak pulak yamba téndakwe wa. Ras wa ayéláp yaa vérékngwa. Ras wa néma yaa vérékngwa.

42 Kiyaan du dakwa nakapuk taamale waarape

wunga male yakandakwa. Du dakwa kiyaandaka wa deku pusaa rémnangwa képmaamba. Wani pusaa bari biyaawukandékwa. Kiyaan du dakwa taamale waarape nak pulak sépé kure téndaru wani sépé apapu apapu rapéka-kandékwa. Katik biyaawuké dé.

43 Képmaamba rémnangwa pusaa wan kapérandi musé wa. Sémbayémba vaanjan-danangwa musé pulak wa. Nakapuk taamale waarapké yanangwa sépé wan yéku laku sépé wa. Rémnangwa pusaa apamama yamba yandékwe wa. Nakapuk taamale waarapké yanangwa sépé wan apamama yakandékwa.

44 Rémnangwa pusaa wan képmaana sépé wa. Nakapuk taamale waarapké yanangwa sépé wan Gotna gaayémba tékwa du dakwana sépé wa. Képmaana sépé wan nakpulak sépé wa. Gotna gaayéna sépé wan nakpulak sépé wa.

45 Képmaana sépéké Gotna nyéngaamba ani kundi wa kwaakwa anga: Taale yatan du Adam wa dé ani képmaana du wa yaréndén. Krais Jisaské anga wandakwa, “Kukmba yatan du Adam wa.” Dé Gotna gaayémba gaayan du kulémawulé tiyaandu wa kulémawulé kéraae apapu apapu yékunmba rapéka-kanangwa.

46 Nané Gotna gaayémba tékwa du dakwana sépé taale kure te kukmba nané képmaana sépé kure to? Taale wa képmaana du dakwa yarénangwa. Kukmba kiyaae nakapuk taamale waarapkanangwa. Waarape Gotna gaayémba tékwa du dakwa yarékanangwa.

47 Taale Got Adam képmaamba wa yandén.

Yatake kukmba wandéka nak Adam déku nak yé Krais Jisas wa Gotna gaayém̄ba wa gaayandén.

48 Nané ani képmaamba tékwa du dakwa képmaamba yandén du Adam pulak wa ténangwa. Krais Jisas képmaana du yamba yé wa. Dé Gotna gaayém̄ba yaan du wa. Nané Krais Jisasna jémbaamba yaale nané déku kemb̄a wa ténangwa. Kukmba nané dé tékwa pulak tékanangwa.

49 Nané ani képmaamba téte wa Adam pulak képmaana du dakwa wa ténangwa. Kukmba Gotna gaayém̄ba téte, wa Krais Jisas pulak, Gotna gaayém̄ba tékwa du dakwa wa tékanangwa.

50 Wuna du dakwa, ma véku. Du dakwa ani képmaana sépé, biyaawukwa sépé kure téte, wa Gotna mayé apa kéraakapuk yate déku gaayét katik yéké daré. Du dakwana sépé nakpulak yandu de déku gaayét yékandakwa. Déku gaayém̄ba rakwa musé katik biyaawuké dé. De déku gaayét yéndaru Got néma du rate deké yé kunmba vérékandékwa. Yi wan wanana wa.

51 Ma véku. Wuné paakutakandéka rakwa kundi nak bulaa gunat waké mawulé yawutékwa. Nané Krais Jisasna du dakwa akwi katik kiyaaké nané. Got wandu nana sépé nakpulak yakandékwa.

52 Got wandu déku du nak paati waakandékwa. Waandu nyét bari kusnyérakngwa pulak, nana sépé bari nakpulak yakandékwa. Paati waandu Got wandu Néman Du Jisasna jémbaamba yaale kiyaan akwi du dakwa taamale waarapkan-dakwa. Waarapndaru deku sépé nakpulak yandu wani sépé katik biyaawuké dé. Nané

waak Néman Du Jisasna jémbaamba yaalan du dakwa képmaamba wayéka kulé ténanu nana sépé nakpulak yakandékwa. Yandu nané akwi apapu apapu yé kunmba rapéka-kanangwa.

⁵³ Got wandu nana sépé nakpulak ye Gotna gaayémba tékwa du dakwana sépé ye rapékakandékwa. Katik biyaawuké dé.

⁵⁴⁻⁵⁵ Biyaawukwa sépé wan kapérandi sépé wa. Wani sépé yaasékatake nakpulak yéku sépé kéraqe wa yé kunmba rapékakanangwa apapu apapu. Wani sapak ani kundi, talimba Gotna nyéngaaamba viyaatakandarén kundi sékérékngandékwa:

Got déku maamale waariyandéka déku mayé apa deku mayé apat taalékérandéka wa kiyaanangwa yapaté yaavan kutndén.

Yaavan kutndénngé nané nakapuk kaangél kure katik kiyaaké nané.

Du dakwa kiyaandakwa yapaté wa késén.

Wani yapaté nanéké nakapuk katik yaaké dé.

⁵⁶ Kapéremusé wa yananén. Ye bulaa a kaangél kure kiyaanangwa. Gotna apakundi yanangwa kapére mawulé wa wakwasnyéndékwa. Wani sapak yananén kapére mawulé wani apakundi waak késkandékwa.

⁵⁷ Got nanat yé kun yandéka, nana Néman Du Krais Jisas kiyaanangwa yapaté yaavan kutndéka, nanat tiyaandén mayé apa du dakwa kiyaandakwa mayé apat wa taalékérán. Taalékérandénngé nané Gorké mawulé tawulé yate déku yé ma kavérékngwak.

58 Néma mawulé yawutékwa du dakwa, guné Krais Jisasna jémbaamba yaale kiyaan du dakwa taamale waarpké yandakwa kundiké ma vékulakangunék. Vékulakangunu guna mawulé apamama yate ma yékunmba téndék. Wani yéku kundi yaasékaké yambakate. Néman Du Krais Jisaské yangunéngwa jémbaa ma yatépékangunék. Guné kiyaae taamale waarpké yangunéngwa sapak Got guna yéku jémbaa kaatakandékwa. Yi wan wanana wa. Guné wunga vékusékte, apamama yate, déké jémbaa ma yatépékangunék.

16

Musékapuk yan Gotna du dakwaké yéwaa wérénjo-kandakwa

1 Bulaa Jerusalemmba tékwa Gotna du dakwaké wérénjoké yangunéngwa yéwaaké wakawutékwa. Galesiamba tékwa Krais Jisasna jémbaamba yaalan du dakwat wani muséké wa wawutén. Det wawutén pulak, guné waak ma yangunék.

2 Akwi Sande guné nak nak jémbaa ye kéraanganéngwa yéwaa ras ma taakangunék. Guné némaamba yéwaa kéraae némaamba yéwaa ma taakangunék. Guné ayélapkéri yéwaa kéraae ayélapkéri yéwaa ma taakangunék. Guna gaamba ma taakangunu kurkale randu. Randu wuné yaawutu, néma jémbaa yate, det kwayéké yangunéngwa yéwaaké katik waakngé guné.

3 Wérénjoké yangunéngwa yéwaa kure yéndarénnngé, guné yéku du rasét ma wangunék. Wangunu yaae deké nyéngaa viyaae det

kwayéwutu de wani nyéngaa, wérénjongunén yéwaa waak kure yékandakwa Jerusalemét.

⁴ Kalmu wuné waak Jerusalemét yéké wuté? “Wan yékun wa,” naamunaae, yékawutékwa. Yémunaawutu, wa wunale yékandakwa.

Pol yéte Korinsat véké mawulé yandén

⁵ Wuné ye Masedonia provinsmba saambake wani képmaamba taale yeyé yaayate Gotna kundi kwayékawutékwa. Kwayétake kukmba gunéké yaakawutékwa.

⁶⁻⁷ Yaae ayélapkéri sapak gunale yaréké wuté, kapuk némaamba baapmu gunale yaréké wuté? Kalmu némaamba baapmu yare néma wimut kurkwa sapak waak yaréké wuté? Wuné guné vétake bari yémuké kalik yawutékwa. Wuné gunale némaamba baapmu yaréké wa mawulé yawutékwa. Nana Néman Du Krais Jisas, wuné gunale némaamba baapmu yaréwuténngé wamunaandu, wunga yarékawutékwa. Yaréwutu guné wunat yékun yakangunéngwa, wuné kukmba guné yaasékatake nak gaayét ye Gotna kundi wamba kwayémuké.

⁸⁻⁹ Taale yaréwutékwa gaayé Efesusmba yarépéka-kawutékwa. Ani gaayémba tékwa némaamba du dakwa bulaa Gotna kundi vékuké mawulé yandakwa. Yandaka wa néma jémbaa yate Gotna kundi kwayéwutékwa. Némaamba du dakwa Gotna kundi yékunmba vékute Krais Jisasna jémbaamba yaalandarénngé, wa ani jémbaa yapéka-kawutékwa. Némaamba du wani jémbaaké kalik yate wa Kraisna maama téndakwa. Deké wup yakapuk yate, Krais

Jisasna jémbaamba yaalan du dakwana mawulé apamama yate yékunmba téndénngé, wuné déku kundi wate ani gaayémba yarépékakawutékwa. Yare Pentikos waandakwa nyaa Efesus yaasékatake yékawutékwa Masedoniat.

10 Timoti, wuné yakwa pulak, wa Néman Du Jisasna jémbaa yandékwa. Yate gunéké yaandu, déké ma mawulé yangunék. Dat ma yékun yangunu dé gunale yaréndu guné akwi yékunmba yaréngunék.

11 Yaréte déku kundi ma vékungunék. “Baka du wa,” naaké yambak déké. Yate dat ma yékun yangunék, dé kukmba guné yaasékatake yéku mawulé vékute wunéké waambule yaandénngé. Dé nana nak duwale waambule yaaké yandawanngé wa kaavéréwutékwa.

12 Bulaa nana waayéka pulak du Apoloské wakawutékwa. Krais Jisasna jémbaamba yaalan nak duwale gunéké yéndénngé dat wa wawutén. Wawutéka anga wandén, “Bulaa wan yéku sékét yamba wa. Bulaa Korinét katik yéké wuté. Yéku sékét yaandu wa yékawutékwa.” Naandén.

Pol kundi wasékéyakndékwa

13 Guné kapérandi yaambumba yékapuk yamuké, ma yékunmba vékulakangunék. Guna mawulé apamama yate yékunmba téndu guné Krais Jisasna kundi ma yékunmba vékutépékaangunu. Wup yakapuk yate apamama yate ma téngunék.

14 Guné nak du dakwaké, Gorké waak néma mawulé yate guna jémbaa ma yatépékangunék.

15 Krais Jisasna jémbaamba yaalan du dakwa, gunat wawutékwa. Guné Stefanas déku kémngé waak wa vékusékngunéngwa. De Akaiamba tékwa du dakwat taalékére taale Krais Jisasna kundi wa yé kun mba vékundarén. Vékute néma jémbaa yate wa Gotna du dakwat yé kun yatépékandakwa.

16 Deké wa gunat wawutékwa. Guné deku kundi vékute dele Néman Du Jisasna jémbaa yakwa duna kundi waak vékute, wandakwa pulak ma yangunék.

17 Guné wangunéngä de Stefanas, Fortunatus, Akaikus, wunéké wa yaandarén. Yaandaka wuna mawulé yé kun yandékwa. Guné wunéké yaa-muké yapatingunéngä wunéké wa yaandarén.

18 De yaae gunéké yéku kundi wandaka bulaa wuna mawulé yé kun mba téndékwa. Yé kun mba téndékwanngé vékusékngunu guna mawulé waak yé kun mba tékandékwa. De nana mawulat yé kun yandarénngé guné deku yé ma kavérékngunék.

19-20 Akwila ambét déku taakwa Prisila, bérku gaamba Gotna kundi bulmuké jaawuwe rate Krais Jisasna jémbaamba yaalan nak du dakwa waak, de gunéké néma mawulé yate Néman Du Jisasna yé kavérékte mawulé tawulé yandakwa gunéké. Ani gaayémba tékwa Néman Du Jisasna jémbaamba yaalan nak du dakwa waak de akwi gunéké mawulé tawulé yandakwa. Esiana némaamba nak taalémba Gotna kundi bulké jaawuwe téte Krais Jisasna jémbaamba yaalan nak du dakwa waak wa gunéké mawulé tawulé yandakwa. De akwi mawulé yate wunat wandaka wa deku kundi gunat wawutékwa.

Nané Gotna du dakwa yanangwa pulak, guné guna du dakwaké mawulé tawulé yate mawulé tawulé yanangwa yapaté det ma yangunék.

21 Bulaa wuné Pol wuna kundi viyaatakan dumba nyéngaa kéraae, gunéké mawulé yate, wunékét wuna taamba wa ani kundi viyaatakawutékwa.

22 Du dakwa nana Néman Du Jisaské néma mawulé yakapuk ye, wa de yénga lambiyakndaru. De Gorale katik rapékaké daré.

Nana Néman Du Jisas, méné ma yaa.

23 Nana Néman Du Jisas gunéké sémbéraa yate gunat yé kun yandénngé dat wa waatakuwutékwa.

24 Nané akwi Krais Jisasna du dakwa té nangwa. Téte wuné gunéké akwi néma mawulé yawutékwa. Wunga vékusék-ngunénngé wa gunat wawutékwa.

Wani kundi a wasékéyakwutékwa. Yaak.

**Gotna Kundi
The New Testament in the Wosara-Kamu Dialect of
the Ambulas Language of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Ambulas (Wosera) long
Niugini**

copyright © 1996 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ambulas (Wosera) (Wosera-Kamu dialect of Ambulas)

Dialect: Wosera-Kamu

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2013-01-07

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 31 Aug 2023

642fc614-c768-54bd-ae38-31184977f6f6